

A composite image featuring a rural landscape. The top half shows a red barn and a dense forest under a blue sky with white clouds. The bottom half shows a field of tall, golden-brown grass. A large, stylized blue ribbon graphic is overlaid on the bottom half, forming a large '20' shape.

Suomen maatalouden
ja osuuskuntien
Brysselin toimisto

vuotta

Takana 20 vuotta suomalaisten viljelijöiden ja osuuskuntien etujen ajamista Brysselissä

Suomen maatalouden ja osuuskuntien Brysselin toimisto täyttää 20 vuotta vuonna 2011. Toimisto on Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton MTK:n, ruotsinkielisen tuottajajärjestön Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC:n ja osuustoimintajärjestön Pellervo-Seuran yhteinen Brysselin edustusto. Lisäksi maito- ja lihaosuuskunnat sekä Munakunta antavat panoksensa toimiston kotieläinasiiantuntijan työhön. Lisäksi toimisto tekee edunvalvontaa turkiseläinkasvattajille.

Toimiston tehtävänä on viedä suomalaisten taustatahojensa viestiä Brysselin toimijoille, kuten Euroopan komissiolle ja parlamentille. Samalla saadaan tietoa taustatahoja kiinnostavista asioista. Niistä Brysselin toimisto välittää tietoa Suomeen päin. Toimisto on molempiin suuntiin toimiva

linkki Suomen lähettäjätahojen ja Brysselissä sijaitsevien EU:n toimielimien ja muiden Brysselin toimijoiden välillä.

Toimiston tehtävänä on varmistaa, että EU:n tuottajien ja maatalousosuuskuntien järjestössä Copa-Cogecassa tehtävissä päätöksissä otetaan huomioon Suomen tarpeet. Suomen tarpeet tuodaan esille myös komissiolle varhaisessa vaiheessa lainsäädäntöä suunniteltaessa. Sama tehdään Euroopan parlamentin jäsenille. Toimistolla on läheinen yhteistyö Suomen pysyvän EU-edustuston kanssa, joka on keskeisessä asemassa neuvoston päätöksiä tehtäessä.

Toimiston kahden vuosikymmenen historiaan kuuluvat Suomen EU-jäsenyysneuvottelut, neljä suurta EU:n maatalouspolitiikan uudistusta, joista viimeinen on vasta neuvotteluvaiheessa ja sokeriuudistus. Etelä-Suomen

1991

Suomen maatalouden ja osuuskuntien Brysselin toimisto perustetaan

1992

Suomi hakee EU:n jäsenyyttä

1993

Pellervo Cogecan tarkkailijajäseneksi MTK Copan tarkkailijajäseneksi

1994

SLC mukaan Brysselin toimistoon

1995

Suomen EU-jäsenyys alkaa yhdessä Ruotsin ja Itävallan kanssa: *Osaksi EU:n yhteismarkkinoita ja yhteistä maatalouspolitiikkaa*
MTK ja SLC Copan sekä Pellervo Cogecan täysjäseneksi
Maatalouden siirtymäkauden tuki 1995-1999
Pitkäaikainen pohjoinen tuki

Haavisto Antti

01.09.1991 - 31.08.1994
johtaja

Hulmi Aulikki

17.05.1993 - 31.08.1994
asiainhoitaja

Artjoki Risto

01.09.1994 - 31.08.1996
johtaja

Tapio Kytölä

28.12.1994 - 31.7.1998
kirjeenvaihtaja

Hornborg Michael

01.09.1996 - 31.07.1998
johtaja

Haavisto Minna

01.09.1996 - 30.08.1998
metsäkoordinaattori

kansallisesta tuesta on käyty neljät neuvottelut, pohjoisesta tuestakin pari suurempaa vägentä. Kaikissa näissä neuvotteluissa Brysselin toimistolla on ollut keskeinen osa, vaikka toimisto ei suoranainen neuvotteluosapuoli olekaan.

Toimistossa on työskennellyt 20 vuoden aikana pitempiaikaisesti lähes 30 henkilöä. Lisäksi lyhytaikaisia komennuksia ja harjoittelijoita on ollut runsaat pari kymmentä. Maaseudun Tulevaisuudella on ollut Brysselissä kirjeenvaihtaja vuodesta 1995. Pohjoismainen metsäkoordinaattori aloitti vuonna 1996. Vuodesta 1998 pohjoismainen metsäkoordinaattori on ollut Ruotsin

toimistolla, joskin henkilö on aina tullut Suomesta. Vuonna 1997 vahvistukseksi tuli kotieläinasiatuntija. Alussa toimiston assistentit olivat lyhytaikaisia harjoittelijoita tai muutamaksi kuukaudeksi Helsingin toimistolta lähetettyjä. Vuonna 2002 saatiin pitkäaikainen assistentti. Siitä lähtien henkilökuntaa on ollut neljä ja lisäksi Ruotsin LRF:n toimistolla työskentelevä pohjoismainen metsäkoordinaattori. Läheistä yhteistyötä tehdään EU:n talous- ja sosiaalikomiteassa olevan MTK:n edustajan kanssa.

Työtä toimistolla riittää. Kaikkiin EU-asioihin ei pysty tämän kokoinen toimisto vaikuttamaan. On tehtävä se,

1997

Kansallinen
141-tuki alkaa
Risto Volanen
Copa-Cogecan
pääsihteeriksi

1999

Agenda 2000 päätökset tehtiin
25.3. 1999

- päätettiin rahoituskehys kaudelle 2000-2006
- uusi CAP
- uusi aluepolitiikka Tuloksia Suomessa: A-tukialue LFA:n piiriin, nurmisäilörehulle tuki ja kuivauskorvaus käyttöön

2002

Marcus H.
Borgström
Cogecan
puheenjohtaja
2002 - 2003

2003

Päätös CAP:n
välitarkastelusta
26.6.2003 - historian
suurin CAP-uudistus.
Tuki irrotettiin
pääosin tuotannosta,
Suomessa käyttöön
dynaaminen
hybridimalli vuonna
2006.

2004

Komission tiedonanto
osuuskuntien
edistämisestä
Euroopassa:
yritysmuotojen
moninaisuus tärkeä
osa taloutta
EU:n laajentuminen
itään – 10 uutta
jäsenmaata

Pesonen Pekka
15.10.1997 -
31.01.2005
kotieläin-
asiatuntija

Artjoki Risto
01.09.1998 -
16.04.2000
johtaja

Poutanen Eija
29.06.1998 -
28.03.2001
kirjeenvaihtaja

Rytilä Tiina
1.11.1998 -
31.8.2003
metsäkoordinaattori

Suojanen Markku
15.06.2000 -
31.03.2002
johtaja

Wallenius Liisa
15.06.2000 -
14.06.2001
turkiseläin-
asiatuntija

Vuorela Heikki
15.2.2001 -
31.07.2003
kirjeenvaihtaja

Ruippo Juha
01.06.2002 -
31.08.2004
johtaja

Puurula Vuokko
1.9.2002 -
31.8.2003
turkiseläin-
asiatuntija

Maarit Holma
1.1.2002 -
assistentti

Landers Tomas
1.8.2003 - 1.3.2007
metsä-
koordinaattori

Kaijaleena Runsten
1.6.1003 -
31.1.2006
kirjeenvaihtaja

Tiainen Simo
01.06.2004 -
14.09.2007
johtaja

minkä voi. Uuden haasteensa toi Lissabonin sopimuksen voimaantulo vuoden 2009 lopulla. Jäsenmaiden hallituksia edustava neuvosto ja Euroopan parlamentti päättävät maatalouspolitiikasta yhdessä, kun ennen parlamentin osa päätöksenteossa oli vähäinen.

Kahteen vuosikymmeneen mahtuu paljon kokemuksia. Niistä tässä historiikissa kertovat toimistolla vuosien varrella työskennelleet. Uskon, että niistä saa käsityksen, miksi Suomen maataloustuottajilla ja osuuskunnilla on ollut ja on jatkossakin edunvalvontaa Brysselissä.

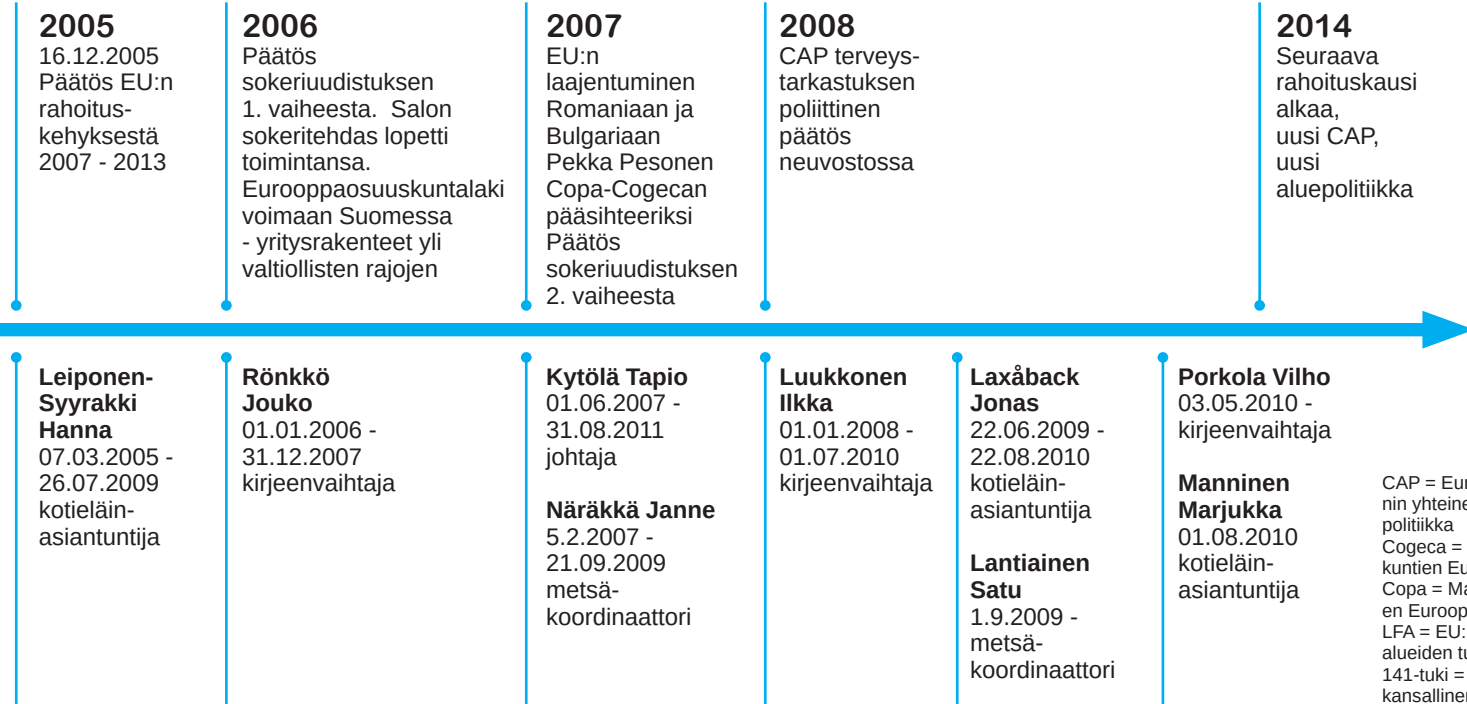
Tapio Kytölä

Cogecan johtokunnan suomalaiset jäsenet:

1993-1996 **Jarno Mäki**
1997-2009 **Marcus H. Borgström**, puheenjohtaja 2002-2003
2010- **Tiina Linnainmaa**

Copan johtokunnan suomalaiset jäsenet:

1993-1994 **Toivo T. Pohjala**
1994-2006 **Esa Härmälä**, varapuheenjohtaja 2005-2006
2006-2009 **Michael Hornborg**, varapuheenjohtaja 2006-2009
2009- **Juha Marttila**, varapuheenjohtaja 2011-

CAP = Euroopan Unionin yhteinen maatalouspolitiikka
Cogeca = Tuottajaosuuskuntien Eurooppa-järjestö
Copa = Maataloustuottajien Eurooppa-järjestö
LFA = EU:n epäsuotuisien alueiden tuki
141-tuki = Etelä-Suomen kansallinen tuki

MTK:n ja Pellervo-Seuran Brysselin edustuston perustamisesta

**Ministeri
Heikki Haavisto**

Suomen kansainvälispoliittinen ympäristö alkoi 1980-luvun puolivälin jälkeen muuttua nopeasti idän ja lännen suurvaltojen välisen jännityksen lientyessä ja Euroopan poliittisen ja sotilaallisen kahtiajaon päättyessä. EFTA:n ja EY:n jäsenvaltioita pyrittiin lähentämään tavoitteena 18 valtion yhteismarkkinat. Presidentti Koivisto asettikin 1987 ministeriöiden kansliapäälliköistä koostuvan EFTA-EY seurantatoimikunnan koordinoimaan integraatiopolitiikkaa sekä ohjaamaan EFTA:n ja EY:n lähentymiseen liittyviä ratkaisuja.

Länsi-Euroopan yhdentymiskehitys sai uutta vauhtia 1980- ja 1990-lukujen vaihteessa Berliini muurin murtumisen, Itä-Euroopassa syksyllä 1989 tapahtuneiden mullistusten ja Saksan 1990 tapahtuneen rauhanomaisen yhdistymisen myötä.

Hillitäkseen EFTA-maiden intoa anoa EY:n jäsenyyttä ehdotti EY:n komission puheenjohtaja Jacques Delors virkaanastujaispuheessaan EY:n parlamentissa 17.1.1989 koko Länsi-Euroopan kattavia yhteismarkkinoita, sopimusjärjestelyä, joka olisi EFTA-maille täysjäsenyyden ja teollisuustuotteiden vapaakauppasopimuksen välillä. Virkamieskeskustelut Euroopan talousalueesta (ETA) käynnistyivät kesäkuussa 1989.

ETA-sopimusta ryhdyttiin Suomessa valmistelemaan virkamiestasolla keväällä 1989. Presidentti Koivisto asetti toukokuussa 53-jäsenisen neuvottelukunnan valmistelemaan ja käsittelemään Suomen kannanottoja integraatioasioissa. Suomessa valtiavierailulla ollut NKP:n pääsihteeri Mihail Gorbatsov ilmoitti 25.10.1989 pitämässään puheessa Neuvostoliiton tunnustavan Suomen puolueettomuuden ilman varauksia sekä että integraatioratkaisut ja jopa EY:n jäsenyys ovat Suomen oma asia.

ETA-keskustelut siirtyivät poliittiselle tasolle joulukuussa 1989, kun valtioneuvosto antoi eduskunnalle tiedonannon Suomen suhtautumisesta Länsi-Euroopan yhdentymiskehitykseen. Siinä korostettiin ETA-järjestelyn edullisuutta. ETA-neuvottelut aloitettiin 19.12.1989 EFTA:n ja EY:n ulkoministerien yhteiskokouksen julistuksella. Maaliskuussa 1990 valtioneuvosto antoi eduskunnalle laajan selonteon Suomen suhtautumisesta Länsi-Euroopan yhdentymiskehitykseen. Eduskunta hyväksyi sen 13.6.1990.

ETA-sopimuksen uskottavuus oli kuitenkin heikentynyt jo kesällä 1989, kun Itävalta jätti jäsenhakemuksen EY:lle 17.7. Myös Ruotsi alkoi lipsua ja esitti syksyllä 1989 Norjalle ja Suomelle, että maat hakisivat yhdessä EY:n jäsenyyttä. Kun esitys ei herättänyt mielenkiintoa näissä maissa, ilmoitti Ruotsin hallitus 26.10.1990 valtiopäiville, että se tulee hakemaan EY:n jäsenyyttä. Ruotsi jätti jäsenhakemuksensa 1.7.1991.

MTK ja Pellervo-Seura olivat seuranneet tiiviisti Euroopan yhdentymiskehitystä ja saaneet siitä informaatiota kansainvälisiltä viljelijä- ja osuustoimintajärjestöiltä sekä ulkoministeriöltä. Toimin lähes koko 1980-luvun puheenjohtajana IFAP:in, CEA:n, COPA:n ja COGECA:n yhteisessä Euroopan komiteassa, joka käsitteli Euroopan maatalouden kehitystä ja tulevaisuutta. Olimme saaneet tietoja EY:n maatalouspolitiikasta vuodesta 1985 lähtien vuosittain järjestetyissä NBC:n ja EY:n maataloustuottajien keskusjärjestön COPA:n ja osuustoimintajärjestön COGECA:n yhteiskokouksissa.

MTK:n johtokunta otti kantaa Euroopan yhdentymiskehitykseen 2.2.1990. Kannanotossa katsottiin, että Suomen tulee toimia Länsi-Euroopan yhdentymiskehityksessä johdonmukaisesti kansallisten etujensa mukaisesti. Sopimusjärjestelyjen on turvattava vientiteollisuutemme edut. Suomella tulee olla osallistumisoikeus ja sananvaltaa ETA- päätöksiin eikä hyväksyä maatilatalouden toimintaedellytyksiä, ympäristöä ja kuluttajasuojaa heikentävää EY-lainsäädäntöä. Suomessa on voitava harjoittaa myös tulevaisuudessa omavaraisuuteen perustuvaa itsenäistä ja väestön huoltovarmuuden takaavaa maatalouspolitiikkaa, säilytettävä maatalouden tuontisuoja ja itsenäinen elintarvikkeiden laadunvalvonta.

Pystyäksemme seuraamaan entistä paremmin EY:n maa- ja metsätalous- sekä alue-, elintarvike-, kauppaa-, kilpailu- ja ympäristöpolitiikkaa sekä antaaksemme EY:n komissiolle ja sen jäsenvaltioiden virkamiehille ja järjestöille oikean kuvan Suomen maataloudesta ja sen ongelmista päätti MTK:n johtokunta 12.2.1991 ja Pellervon johtokunta 28.2.1991 perustaa MTK:n ja Pellervo-Seuran yhteisen Brysselin edustuston. Sen kulut jaettaisiin osapuolten kesken tasan. Edustusto aloitti toimintansa 1.9.1991.

Keväällä 1991 MTK ja
Pellervo-Seura päättivät
perustaa yhteisen
Brysselin edustuston.

**Antti Haavisto,
toimiston johtaja
1991-1994**

Jäsenyysneuvottelut toimiston alkuvuosien painopiste

K

eväällä 1991 alkoivat MTK:n ja Pellervon yhteisen Brysselin toimiston valmistelut ja sain Pellervon kv. asiamiehenä vastuulleni toimiston perustamisen. Ruotsin tuottajajärjestö LRF:n kanssa neuvoteltiin kolmen vuoden sopimus toimitilojen vuokraamisesta LRF:n Brysselin toimistolta. Linjauksena oli, että toimisto perustetaan kansainvälisten maatalouspiirien yhteyteen.

Viime hetkellä LRF ilmoitti Brysselin toimistonsa muuttavan eikä MTK/Pellervolle voida tarjota toimistoa ennen uuden valmistumista. Tästä huolimatta toiminta päätettiin kuitenkin aloittaa Brysselin lomakauden päättyessä. Niinpä muutin Brysseliin 1. syyskuuta 1991 mukana kahdeksan matkalaukkuun mahtuva varustus. Ensimmäinen työaamu oli aurinkoinen ja kävelin hotellista ulos miettien toimitilan löytymistä ja pankkitilin avaamista.

Ensimmäinen toimisto löytyi Teollisuuden ja Työnantajien (TT, nykyinen EK) Brysselin toimiston yläkerrasta. TT:n toimisto sijaitsi UNICE:n talossa Rue Joseph II:n varrella. TT:n toimisto ja erityisesti sen vetäjä Kari Jalas olivat vankkoja EU jäsenhakemuksen jättämisen puoltajia. Askeettinen toimisto tarjosi tärkeimmät työvälineet eli pöydän, kiinteän puhelimen ja faxin.

Heti syksyllä ryhdyttiin luomaan toiminnalle perustaa tapaamalla ja tutustumalla mahdollisimman moniin komission virkamiehiin, maatalousjärjestöihin, toisiin kansallisiin toimistoihin ja suomalaisten verkostoon. Verkostoituminen oli monimuotoista ja siihen kuului mm. Sablonin joulutorin yövahtivuoroja.

EU:n maataloustuottajien ja maatalousosuuskuntien järjestön Copa-Cogecan toimiston ja eri maiden kansallisten toimistojen kanssa käydyt keskustelut antoivat loistavan ikkunan seurata sekä MacSharryn vuoden 1992 maatalousuudistusta ja siihen liittyntä GATT:n Uruguayn kierroksen ratkaisuja.

Copan toimistolla erityisesti Dominique Souchon ja Jens Peter Myllerup ottivat tehtäväkseen suomalaisten perehdyttämisen CAP:n saloihin. Mielenkiintoista oli huomata, miten maatalousjärjestöjen keskuudessa tapahtui selkeä asennemuutos, joka varmisti uudistuksen toteutumisen – yhteisestä uudistuksen vastustamisesta siirryttiin omien etujen turvaamiseen, kun uudistus nähtiin väistämättömäksi.

CAP-uudistus ja GATT-kierros olivat mitä parhain 'oppikoulu' suomalaisille EU:n päätöksenteon seuraamisessa ja siihen vaikuttamiseen opiskelussa. Loppusyksyllä 1991 LRF sai valmiiksi uuden toimistonsa Copan rapun kolmannesta kerroksesta. Samalla MTK/Pellervo pääsivät muuttamaan Copan taloon.

Suomi haki EU:n jäsenyyttä maaliskuussa 1992, jolloin toimisto oli täydessä toiminnassa. Toimiston perustamisen ajoitus oli näin osoittautunut onnistuneeksi. MTK vastusti EU-jäsenyyttä ja LRF kannatti sitä. LRF katsoi Brysselin kohtelevan maataloutta paremmin kuin ruotsalaiset poliitikot. Niinpä Suomessa katsottiin parhaaksi oman toimiston perustaminen yhdessä Sveitsin tuottajajärjestön kanssa.

Lokakuun alussa 1992 toteutettiin muutto Copan talon sisällä kadun puoleisen siiven toiseen kerrokseen yhdessä sveitsiläisten sekä hollantilaisten sektorijärjestöjen kanssa. Uusi toimisto saattoi meidät yllättäväinkin hyvin toimineeseen yhteiseloön tutkijamaisen Sveitsin Jean Girardinin ja äänekkään hollantilaisen Frans van Dongenin kanssa. Muutosta huolimatta tiivistä pohjoismaista yhteistyötä pidettiin yllä LRF:n Calle Utterströmin ja Norjan Geir Isaksenin kanssa.

Syksyllä 1992 sovittiin Cogecan aloitteesta Pellervon liitännäisjäsenyydestä järjestöön. Poliittisempänä järjestönä Copa oli hitaampi ja haluttomampi hyväksymään EFTA-maita liitännäisjäseniksi. Copan vaikutusvaltaisena pidetty ja järjestöä alusta asti palvellut pääsihteeri Herlitska oli erityisen varovainen uusien jäsenten suhteen, mutta keväällä 1993 sovittiin MTK:n liitännäisjäsenyydestä Copaan. Uusien jäsenten hyväksymisen puolesta puhui Copan tiukka talous ja se, että jäsenyyttä hakeneiden maiden järjestöt joka tapauksessa hyötyvät Copan sihteeristön toiminnasta.

Suomen jäsenhakemuksen jälkeen työskentelyn painopisteitä oli levittää Brysselissä tietoa Suomen erityisistä olosuhteista sekä erityisesti MTK:n esittämien liittymisehtojen valmisteluun osallistuminen. MTK:n vaatimuksien piti olla tiukkoja, mutta samalla toteutuskelpoisia ja CAP:n henkeen - vaikka ei läheskään aina sen olemassa olevaan kirjaimeen - sopivia. Esimerkiksi MTK:n vaatima 15 vuoden siirtymäaika sai osakseen paljon huomiota.

Jäsenyysneuvottelut tiivistivät yhteistoimintaa Brysselin suomalaisten kesken ja erityisesti

Suomi haki EU:n jäsenyyttä
maaliskuussa 1992, jolloin
toimisto oli täydessä
toiminnassa.

MTK/Pellervo oli aktiivisesti mukana vaikuttamassa ratkaisuihin.

Suomen edustuston maatalousneuvosten Veli-Pekka Talvelan ja Kalevi Hemilän kanssa. Yhteistoiminta suomalaisten kesken sujui hyvin vaikkakin luottamusta piti jossain määrin rakentaa jäsenyysneuvotteluihin vahvasti sitoutuneen edustuston ja jäsenyyttä vastustaneen MTK:n välille. Kesällä 1993 toimistoa vahvistettiin jäsenyysneuvotteluja ajatellen Aulikki Hulmilla.

Yleisesti MTK onnistui välittämään Suomen maatalouden ongelmat kohtuullisen hyvin Brysselin virkakoneiston ja jäsenmaiden tietoon. MTK:n esittämiä ratkaisuja pidettiin yleisesti virkamiesten kesken järkevinä, vaikkakin kovina. Syksyllä 1993 maatalouteen liittyvät ratkaisut alkoivat politisoitua jäsenmaiden välillä ja komissaarien kabineteissa. Erityisesti siirtymäkauden toteuttamisen malli ja koko maan tuki olivat hyvin poliittisia kysymyksiä. Siirtymäkauden politisoitumiseen vaikutti myös suomalaisen elintarviketeollisuuden rivien hajoaminen, mikä heikensi Suomen neuvotteluasemaa.

Jäsenyysprosessin kuluessa toimiston tehtäväkuva muuttui. Alussa paras tapa vaikuttaa oli osallistua omalla asiantuntemuksella Suomen tavoitteet täyttävien, CAP:n puitteisiin mahtuvien ratkaisujen muodostamiseen. Prosessin edetessä korostui MTK:n rooli painostusjärjestönä – uhka Suomen jäämisestä EU:n ulkopuolelle otettiin monilla tahoilla varsin vakavasti. Siten oli loogista, että jäsenyysneuvottelujen ratkaisuvaiheiden aikaan puheenjohtaja Toivo T. Pohjala toi MTK:n johtokunnan Brysseliin.

Yksi keskeinen tehtävä oli tiedonhankinta, missä onnistuttiinkin varsin hyvin. MTK sai ensimmäisenä käsiinsä komission lausunnon Suomen jäsenyydestä marraskuussa 1993 ja sen teksteihin pyrittiin vaikuttamaan ennen komission hyväksyntää. Kun myöhemmin jäsenyysneuvottelujen jälkipyykissä vedettiin eri tukialueiden rajoja kartalle, sai MTK kopion erittäin luottamuksellisesta karttaluonnoksesta.

Jäsenyysneuvottelujen viimeinen vaihe oli saavutettujen poliittisten sopimusten kääntäminen käytännön päätöksiksi ja laki/sopimustekstiksi. Tässäkin asiassa 'paholainen on yksityiskohdissa' sillä Suomen ja komission näkemyserot useimpien päätösten soveltamisesta olivat varsin suuret ja MTK/Pellervo oli aktiivisesti mukana vaikuttamassa ratkaisuihin.

MTK/Pellervon toimiston perustaminen oli aikanaan kuin laskuvarjohyppy vihollisen maaperälle. Osa kotijoukoista suhtautui kriittisesti toimiston perustamiseen, ohjeita oli vähän ja toimiston oli löydettävä itse oma paikkansa Brysselissä, luotava maineensa ja etsittävä keinot luoda lisäarvoa MTK:lle ja Pellervolle. Kahdenkymmenen vuoden ikä lienee paras mahdollinen osoitus siitä, että toimisto on kyennyt luomaan lisäarvoa järjestöjen edunvalvonnalle.

Komennus keskelle jäsenyysneuvotteluja

**Aulikki Hulmi,
asiainhoitaja
1993-1994**

Suomen EY-jäsenyysneuvottelujuna kiisi jo hyvää vauhtia, kun saavuin MTK:n ja Pellervo-seuran Brysselin toimistoon keväällä 1993. Toisen asiainhoitajan lähettäminen toimistoon oli kaikkea muuta kuin selvää. Lisäpanostusta epäroitiin ja rahoitus varmistui käytännössä vain kaksi viikkoa ennen lähtöäni.

Vaa'an kallistumisessa toisen edustajan lähettämiseen painoi jäsenyysneuvottelujen lisäksi alkanut tarkkailijajäsenyys Copa-Cogecassa. Pestini alkuvaihe kuluikin lähinnä moninaisiin työryhmiin tutustuessa. Ensimmäinen raporttini Simonkadulle lähti yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen vaikutuksista kesannointikorvausjärjestelmään. Meneillään oli MacSharryn uudistus, jonka iso muutos oli siirtyminen hintatuesta kohti suoraa tukea.

Kesällä jäsenyysneuvottelut alkoivat näkyä koko ajan enemmän. Suomalaisia alkoi vierailla kaupungissa tiiviiseen tahtiin tutustumassa oman alansa EY-kuulumisiin. Syksyn kuluessa kiihtyi jäsenyysneuvotteluihin liittyvien huhujen, arvausten ja arvioiden suma, jota parhaamme mukaan yritimme selvittää.

Yhteistyö toimi hyvin Suomen virkamiesten kanssa, vaikka herkkyyttäkin näkyi ainakin suhtautumisessa julkisiin lausuntoihin. Jälkikäteen voi arvioida, että maatalousneuvottelujen ja jopa Suomen EU-jäsenyyden toteutumisen kannalta olennaisen tärkeä ratkaisu oli tapahtunut juuri ennen Brysseliin saapumistani, kun MTK:n puheenjohtajasta Heikki Haavistosta tuli ulkoministeri.

Maatalous tunnustettiin jäsenyysneuvottelujen vaikeimmaksi kysymykseksi. Samalla alkoi näkyä, että jäsenyyttä innokkaimmin ajaville piireille maatalouden ongelmat alkoivat tuntua kiusalliselta jarrulta, joka hidasti tietä ”Eurooppaan”.

Komissiolta tuli kylmä suihku marraskuun lopussa, jolloin julkaistu tiedonanto linjasi, että hinnat tulee sopeuttaa suoraan EU-tasolle. Sisämarkkinaväen kova vastustus oli tyrmännyt komissiossa jo orastaneen ymmärryksen vähittäiselle sopeutukselle. Muutenkin Suomen hakemat erityistuet vaikuttivat komission näkemyksen mukaan olevan vain siirtymäaikaan sidottuja ja alenevia.

Vuosi 1994 alkoi valmistautumisella neuvottelujen loppurutistukseen. Tunnelma tiivistyi maanantaina 21.2. alkaneella viikolla, jolloin aamusta iltamyöhään pohdittiin jäsenyysneuvottelujen kysymyksiä. Perjantaina kaupunkiin saapuneen MTK:n johtokunnan tiedotustilaisuus kiinnosti toimittajia niin, että kokoushuoneesta oli ilma loppua. Puhelinlinjat olivat kuumana.

Helmikuu vaihtui maaliskuuhun toimistolla valvoen. Tiedot neuvotteluista eivät kuulostaneet hyviltä, edistystä ei tuntunut tapahtuvan. Jossain vaiheessa aamuyöstä kävelin halki aavemaisen hiljaisen kaupungin toimistolta neuvoston rakennukseen, jonka lehdistötilaan vanha pressikorttini avasi tien.

Ennen aamuseitsemää, huhu kertoi neuvottelujen katkenneen. Seuraavaksi kerrottiin Saksan ulkoministeri Kinkelin puuttuneen tilanteeseen ja neuvottelujen taas jatkuvan. Käytin pitkäksi venynyttä odotteluaikaa selvittelemällä milloin mitäkin maatalouden yksityiskohtaa uutisia odotteleville toimittajille.

Odotus päättyi illalla klo 18. Tiedotustilaisuudessa esiintyi kaksi hyvin eri tunnelmissa olevaa ministeriä. Parin vuorokauden valvomisen jälkeen tunnelma oli lähinnä hämmentynyt. Sopimus sisälsi monta pettymystä ja monta kysymystä. Vain yksi vaihe neuvotteluja oli ohi.

Sopimus sisälsi monta
pettymystä ja monta
kysymystä.

EU-jäsenyyden alku: EU-vaikuttaminen rutiiniksi

**Risto Artjoki,
toimiston johtaja
1994-1996 ja
1998-2000**

A

loitukseni MTK:n ja Pellervo-Seuran Brysselin toimistossa syyskuussa 1994 osui suomalaisen maataloussektorin kannalta taitekohtaan. Kolme päivää saapumiseni jälkeen MTK:n liittokokous päätti ottaa virallisesti kielteisen kannan Suomen liittymiseen EU:n jäseneksi, koska keväällä neuvotellun liittymissopimuksen toimeenpanosta ei oltu saatu riittävää selvyttä. Erityisesti kansallisten tukien maksamiseen liittyvät asiat olivat tuolloin epäselviä eikä niistä ole vielääkään saavutettu täyttä yhteisymmärrystä Etelä-Suomen osalta, 15 vuotta liittymisen jälkeen...

Vaikka MTK:n kielteinen kanta jäsenyyteen loikin tuolloin tiettyä varautuneisuutta Suomen valtionhallinnon ja MTK:n suhteisiin ei samaa ollut havaittavissa suhteissamme komission virkamieskuntaan. Itse asiassa keskellä Suomen kiivainta jäsenyyskeskustelua oli hetken aikaa jopa tilanne jolloin väärinkäsitysten välttämiseksi komission maatalouspääosasto päätti olla tapaamatta suomalaisia valtionhallinnon virkamiehiä, mutta tapasi silti mielellään MTK:n edustajia.

Komission virkakoneisto oli kiinnostunut toimiston taustaorganisaatioiden näkemyksistä EU-jäsenyyden ongelmista ja Suomen mielipideilmastosta. Kiersinkin ahkerasti kertomassa kantojamme vaikkapa lisähinnoista, varastojen hinnanalenemisen korvaamisesta, tukialuerajauksista ja galluppien tuloksista.

Komission kiinnostukselle olla yhteistyössä tuottajajärjestöjen kanssa on omat perustellut syynsä. Ensinnäkin eurooppalaiset maatalousjärjestöt ovat olleet komissiolle hyvä yhteistyökumppani vietiessä Euroopan yhdentymistä eteenpäin. Viljelijäjärjestöt ovat muun muassa tukeneet alusta lähtien sisämarkkinoiden kehittämistä sekä yhteistä valuuttaa. Toiseksi suorien kontaktien avulla on voitu varmistua siitä, vastaavatko jäsenmaiden kannat viljelijöiden näkemyksiä. Jäsenmaiden kannanmuodostushan on usein monimutkaisempaa ja ei useinkaan muodostu yksin maatalouden tarkastelunäkökulmasta.

Lokakuussa neuvoa-antavan kansanäänestyksen jälkeisenä maanantaina alkoi toimistolla EU-asioiden jalkauttaminen osaksi taustaorganisaation normaalia työtä. EU ei vastedes olisi enää järjestöjen kansainvälisten-osastojen yksinomaisessa hoidossa, vaan osa kunkin osaston omaa päivittäistä

toimenkuvaa. Esimerkiksi MTK:n vilja-asiamiehen olisi myös osattava toimimia Brysselissä yhtä sujuvasti kuin Helsingissä. Brysselin konttori mietti pelipaikat ja ajoituksen mutta asiantuntemus tuotaisiin Suomesta.

Sektorivastaaville ryhdyttiinkin järjestämään välittömästi tapaamisia sekä komission että COPA-COGECA:n suuntaan. EU-osaamiseen panostamien laajalla rintamalla oli välttämätöntä paitsi EU:n suuntaan tapahtuvan vaikuttamisen tehostamiseksi kuin myös järjestöjen kotimaisen aseman säilyttämiseksi. ”Brysselin-prosessien” osaaminen toisi sektorivastaaville vahvemman ja muista toimijoista riippumattoman näkemyksen siitä mitä tuloksia on mahdollista saavuttaa. Tieto olisi valtaa EU-vaikuttamisessa.

Liittymissopimuksesta ja sen tulkinnasta oli siirryttävä EU:n sisällä vaikuttamiseen. Mukaan tuli uusia toimijatahoja, kuten Euroopan Parlamentti suomalaisine jäsenineen, suomalainen komissaari Erkki Liikanen, ministerineuvoston työskentelyyn osallistuvat suomalaisvirkamiehet sekä ministerit sekä komissioon pikkuhiljaa rekrytoitavat suomalaiset. Näiden tahojen opastaminen talonpojan asialle otettiin tietoiseksi tavoitteeksi.

Yhteistyö suomalaistahojen kanssa saatiinkin hyvin pyörimään. Laitoimme rastin ruutuun uuden ajan merkiksi, kun Euroopan parlamentin suomalaiset jäsenet puoluekannasta riippumatta puolustivat Suomelle maataloudelle parempaa kohtelua.

Yhteistyön ja koordinoitun toiminnan voimasta saatiin näyttöä isoissa sekä «pienissäkin» asioissa. Suomessa viljellyn ohran jyväkoko ei tuolloin täyttänyt EU:n inventiovarastoinnin laatuvaatimuksia, koska jyvät olivat 0,2 mm liian pieniä.

Keskustelun ollessa kuumimmillaan satuin erään kerran olemaan Suomessa bussimatalla Kettulaan MTK:n kollegoiden ja ministeriön virkamiesten kanssa. Kaivoimme muina miehinä komission puhelinluettelon esiin ja ryhdyimme kukin vuorollamme soittamaan läpi omia parhaita kontaktejamme komissiossa selostaen ongelman vakavuutta. «Grammaritaktiikka» onnistui hyvin ja saimme muutoksen pian hyväksytyksi. Viljan hinta Suomen markkinoilla nousi päätöksen seurauksena välittömästi.

Suomen liittymisen myötä myös järjestön taustajoukko laajeni. Ensimmäisenä mukaan tuli ruotsinkielinen tuottajajärjestö SLC ja koulussa opittu ruotsi samalla hyötykäyttöön. Myöhemmin myös turkistuottajien kanssa ryhdyttiin yhteistyöhön. Vaikka emme turkistuotannosta tuolloin

Pekka Pesonen, Risto Artjoki, Tapio Kytölä ja Simo Tiainen toimistolla.

Yhteistyön ja koordinoitun toiminnan voimasta saatiin näyttöä isoissa sekä ”pienissäkin” asioissa.

kovinkaan paljoa ymmärtäneet, osasimme kuitenkin junailla asioita sujuvasti. Sittenmin sekä minulle että seuraajalleni järjestettiin kylläkin tehokoulutus turkissektorista tilakäyntejä myöten.

Pian EU-jäsenyyden alettua vuonna 1995 havaitsin, että muiden jäsenmaiden järjestöillä oli kaikilla enemmän kuin yksi asiainhoitaja kaupungissa, ja joillakin, kuten tanskalaisilla ja sittenmin myös ruotsalaisilla jopa kymmenkunta. Keskustellessani asiasta Irlannin tuottajajärjestön kokeneen lobbarin Michael Treacyn kanssa hän kertoi, kuinka resurssikysymys tulee hoitaa. Ensimmäiseksi pitää saada taustajärjestön johtokunta Brysseliin. Toiseksi näiden ohjelmaan tulee valikoida puhujiksi Suomen olosuhteita mahdollisimman vähän ymmärtäviä ulkomaalaisia komission virkamiehiä. Tämän jälkeen resurssiasiat kuulemma hoituisivat kuntoon. MTK:n johtokunta tulikin Brysseliin keväällä 1995 ja niinpä palattuani Brysseliin toiselle komennukselle syksyllä 1998 toimisto olikin kasvanut nykyiseen mittaansa.

Brysselin vaikeimmin avattava ovi tuohon aikaan oli maatalousosaston pääjohtajan Guy Legras'n ovi. Hän ei halunnut tavata ketään ulkopuolisia ja siksi emme pitkään aikaan edes yrittäneetkään tavata häntä. Kävi kuitenkin ilmi, että Ruotsin tuottajajärjestön puheenjohtaja Hans Jonsson oli käynyt Legrasta tapaamassa, tosin kylläkin eurooppalaisen maatalousjärjestön CEA:n puheenjohtajan ominaisuudessa.

Tämä tuotti välittömästi Simonkadulta määräyksen järjestää vastaava tapaaminen MTK:n puheenjohtajalle. Jouduin selvittämään pitkään pääjohtajan avustajalle, miksi Ruotsi-Suomi maaottelussa häviäminen on kohtalokasta urheiluvalmentajille ja miten sama lainalaisuus pätee myös Brysselin konttorin johtoon. Tapaaminen onnistuikin pikapuolin ja oli molemmin puolin hyödyllinen.

Brysselin toimiston asialistalla on säännöllisesti ilmaantunut Etelä-Suomen maatalouden tukijärjestelmä eli artikla 141, jota alusta lähtien on tulkittu hyvin eri tavalla Suomessa ja komissiossa. Jokaisella neuvottelukierroksella toimiston tehtävänä on ollut muistuttaa komissiota tämän asian poliittisesta painoarvosta Suomelle sekä Suomen tulkinnasta artiklasta. Aikaisemmin mainittu toistotekniikka ja eri tahojen yhteistyö on tässäkin ollut käytössä.

Kun koko komissio Suomen pj-kaudella syksyllä 1999 vieraili Suomessa Romano Prodin johdolla, otti pääministeri Lipponen artiklan 141 esille suoraan puheenjohtaja Prodin kanssa puheeksi, kuten MTK oli toivonut. Lehdistötilaisuudessa asiaa kysyttiin pääministeriltä ja hän sanoi sopineensa pitävänsä tarvittaessa yhteyttä puhelimitse komission puheenjohtajan kanssa. Asiasta uutisoivat Maaseudun Tulevaisuus oli komission maatalouspääosaston valtioneuvostokokouksessa noteerattu ja sitä jopa siteerattiin, kun menimme käymään siellä muutamaa päivää myöhemmin. Juuri näin olimme suunnitelleekin.

Aloittaessani Brysselin toimistolla pohdimme toisinaan tunnemme riittävän hyvin EU:n päätöksentekoa koko laajuudessaan, miltä osin voisimme oppia lisää ja tietämystämme edelleen parantaa. Pyrkimyksenä oli saada selkeä kuva siitä, miten Suomen pysyvä EU-edustusto oikein toimii, mitä tapahtuu neuvostossa, miten komission maatalouspääosasto tekee linjauksiaan ja miten komissaarien kabinetit vaikuttavat päätöksiin.

Tuo toimiston alkuvuosina luotu ja yhä käytössä oleva edunvalvontamalli perustui tähän kuvaan. Päästyäni myöhemmin urallani seuraamaan asioita sisältä päin kaikissa edellä mainituissa paikoissa, voin vain vilpittömästi todeta Brysselin konttorin alkuvuosina luodun toimintamallin olevan parasta A-ryhmää sekä kansallisessa että eurooppalaisessa vertailussa.

Aloittaessani Brysselin
toimistolla pohdimme
toisinaan tunnemme
riittävän hyvin EU:n
pätöksentekoa koko
laajuudessaan

Kuivauskorvaus ja kylvöpäivän siirto saatiin läpi

**Michael Hornborg,
toimiston johtaja
1996-1998**

Kun astuin Brysselin toimiston johtoon, Suomi oli vielä hyvin uusi ja kiinnostava jäsenmaa. Oli mahdollista tavata komission ja neuvoston virkamiehiä sillä perusteella, että oli Suomesta. Virkamiehet halusivat kuulla Suomen olosuhteista ja kannasta ajankohtaisiin asioihin.

Myös Suomeen kutsuttiin mahdollisimman paljon päättäjiä Brysselistä. Suomalaisia ryhmiä kävi usea ryhmä viikossa Brysselin toimistossa. Oli tärkeää opastaa useasti vaihtuvan toimiston sihteeri ja harjoittelija siihen, miten suomalaiset ryhmät otetaan kohteliaasti vastaan, vaikka muut työkiireet painoivat päälle. Suomen ryhmät edustivat ns. keskijohtoa, kun ylin johto oli jo tutustunut kaupunkiin heti liittymisen jälkeen.

Erityisesti mieleen jäi Euroopan parlamentin jäsenen Sirkka-Liisa Anttilan ryhmä, joka tutustui Brysselin edunvalvontaan. Ryhmässä olivat mukana valtioneuvos Johannes Virolainen ja rouva Kyllikki Virolainen. Kun vihdoinkin asetuimme kokoushuoneeseen pienen harhailun jälkeen, valtioneuvos Virolainen eturivistä esitti kuuluvasti kysymyksen ennen kuin ehdin edes toivottaa vieraat tervetulleiksi: ”No, mitä olet tänään suomalaisen talonpojan eteen tehnyt?”. Siinä minulta meni hieman jauhot kurkkuun ennen kuin sain ”päälle” oman esitykseni toimiston edunvalvonnasta.

Pääasia edunvalvonnasta keskittyi Agenda 2000 valmisteluun ja siinä Suomen erityisongelmien hoitamiseen. Erityisasioita meille oli viljan tuotantokustannuksia kompensoiva kuivauskorvaus, tuki säilörehunurmelle, naudanlihan tuotantoon liittyvän laajaperäisyyslisän ehdot ja naudanlihantuotannon palkkio-oikeuksien maakiintiöt liittymissopimuksen mukaisesti. Erityisasiana voidaan mainita, että viljan kuivauskorvaus oli ”keksitty” ja suunniteltu meidän Brysselin toimistossa.

Parhaina edunvalvonnan konkreettisina saavutuksina voidaan mainita Luxemburgin neuvoston kokous kesäkuussa 1997. Suomessa oli hyvin kylmä ja märkä kevät. Kesäkuun puolessavälissä oli vielä suuria aloja kylvämättä ja EU:n asettama viimeinen kylvöpäivämäärä painoi päälle.

Brysselin toimisto oli matkustanut Luxemburgiin saadakseen vietyä viestiä neuvoston kokoukseen Suomen vaikeasta tilanteesta. Suomesta oli myös lähetetty kaksi viljelijää paikalle. Heidän nimensä olivat Kontio ja Pönttiö. Tällä miehistöllä lähdimme mielenosoitukseen neuvoston portaille.

Banderollissamme luki: ”Mr. Fischler, how can you sow from a rowing-boat?” (”Herra Fischler, miten voit kylvää soutuveneestä?”) Paikalla oli myös muutama sata oliivinviljelijää, jolla oli oma mielenosoitus. Kun tv-kamerat kuvasivat meitä ja kylttiämme, tuli kuva, että puoli Suomea olisi ollut mielenosoituksessa.

Maaseudun Tulevaisuuden kirjeenvaihtaja Tapio Kytölä haki ulkomaisia kollegojaan paikalle ja saimme mm. Reutersin uutisiin 1 ½ sivua tekstiä. Neuvoston kokous oli aikataulustaan myöhässä ja sieltä ei tullut muita uutisia, joten suomalaisviljelijöiden vaikeudet nousivat pääuutiseksi. Kun kylvövaikeudet nousivat neuvostossa esille, kaikki ministerit olivat tietoisia ongelmasta ja tarvittava poikkeus kylvöpäivämäärään meni läpi. Tämän päätöksen arvo oli noin sata miljoonaa mummon markkaa.

Jälleen kerran vahvistui lobbarin perussääntö: ”Pitää olla oikeassa paikassa, oikeaan aikaan, oikealla tiedolla”!

”Pitää olla oikeassa
paikassa, oikeaan aikaan,
oikealla tiedolla”!

Kun eläintautikriisit alkoivat heiluttaa EU:n maatalouspolitiikkaa

**Markku Suojanen,
toimiston johtaja
2000-2002**

Aloittaessani kauteni Brysselissä takana olivat Agenda 2000 -päätökset ja menossa niiden toimeenpanovaihe. Maatalouspolitiikassa piti olla muutaman vuoden seesteinen kausi. Joitain Agenda-päätösten ulkopuolelle jääneitä markkinajärjestelmien uudistamisia piti kuitenkin seurata. Suomelle niistä tärkeimmät olivat sokeri ja perunatärkkelys.

Iso keskeinen valvottava asiakokonaisuus oli EU:n itälaajentuminen. Myös ruoan turvallisuuden varmistaminen oli noussut esille aiempaa vahvemmin. Hallitusten väliseen konferenssiin liittyi maatalouden kannalta seurattavia asioita, koskien mm. paineita ulottaa yhteispäätösmenettely myös maatalouspolitiikkaan.

Pian tilanne kuitenkin kärjistyi. Syksyllä 2000 uudelleen alkanut BSE-kriisi ja sitä seurannut suu- ja sorkkatautikriisi nousivat keskeisiksi ongelmiksi. Naudanlihamarkkinoilla tapahtui isoja menetyksiä. Maatalousneuvosto istui useaan otteeseen läpi yön jatkuvia kriisikokouksia, joissa päätettiin tarvittavista toimista kuluttajien luottamuksen palauttamiseksi ja markkinoiden hoitamiseksi. Pahimmillaan tautiasioista näytti seuraavan isoja vaikutuksia EU:n yhteiseen maatalouspolitiikkaan ja sen rahoitukseen.

Kesään 2001 mennessä tilanne näytti jo paljon valoisammalta ja mm. välitön maatalousbudjetin kriisi väistyi. Tautikriisi aiheutti kuitenkin monia lisätoimia, jotka aiheuttivat kustannuksia erityisesti nautasektorille ja lisäsivät byrokratiaa. Tautikriisistä oli seuraus myös MTK:n viljavaliokunnan Brysselin vierailulle. Helsingissä oli päätetty, ettei valiokunnalle suunniteltua tilakäyntiä ole syytä toteuttaa eläintautitilanteen takia.

Keskustelu monivaikuttisesta eurooppalaisen maatalouden mallista jatkui monella foorumilla. Tuottajapuolella mallin toteutumisen yhtenä keskeisenä edellytyksenä pidettiin EU:n vahvaa halua puolustaa WTO-neuvotteluissa omaa maatalouttaan. Toisaalta pelättiin, että EU käyttää kauppapoliittisia neuvotteluja ja itälaajentumista keppihevosena tuottajahintojen painamiseen lähemmäksi maailmanmarkkinahintoja.

Vuoden 2002 puolella keskeisiä aiheita olivat edelleen laajentumisneuvottelut ja valmistautuminen Agenda 2000 välitarkasteluun. Maatalouskomissaari markkinoi välitarkastelua etukäteen harhaanjohtavasti eräänlaisena politiikan hienosäätönä.

Suomelle tärkeitä asioita olivat myös pohjoisen tuen 5-vuotisraportin valmistelu, johon liittyi Suomen toive saada järjestelmään lisää joustoa. Asia eteni myönteisessä hengessä. Sitä hoidettiin komission suuntaan pitäen ulospäin matalaa profilia. Sokerin markkinajärjestelmän jatko vähäisin muutoksin kahdella vuodella siirsi muospaineita eteenpäin. Myös Suomen perunatärkkelyskiintiöiden ja kylvösiementuen jatko sekä kauran vientituki olivat toimiston asialistalla.

Suomen maatalouden Brysselin toimisto täytti 10 vuotta syyskuussa 2001. Sitä juhlittiin pienen vastaanoton merkeissä. Suomen toimisto auttoi vuorostaan Viron tuottajia toimiston perustamisessa. Se sijoittui samaan rappuun naapurihuoneistoon. Hakijamaiden tuottaja- ja osuustoimintajärjestöjen edustajille varattiin mahdollisuus osallistua huomioitsijoina Copa-Cogecan kokouksiin.

Suomen maatalouden toimistossa käynnistyi kesällä 2001 vuoden jatkunut Euroopan turkistuottajien edunvalvontaprojekti, jolla oli suomalainen projektin vetäjä.

Vajaassa kahdessa vuodessa ehti tapahtua monenlaista - osin odottamattomiakin asioita. Minulle vahvistui entisestään käsitys, että monien asioiden valmistelu kestää EU:n byrokratian rattaissa pitkään. Niinpä monet asiat olivat ”vaiheessa ”jo tullessa ja vielä pois lähtiessäkin. Vain välitön kriisi saa asioihin vauhtia.

Esko Seppänen, Astrid Thors, Mikko Pesälä ja Kai Keski-Korhonen keskustelevat liha-alan tilaisuudessa Strasbourgissa vuonna 2001.

Vajaassa kahdessa vuodessa ehti tapahtua monenlaista – osin odottamattomiakin asioita.

EU laajentui itään, maatalouspolitiikassa välitarkastelu ja 141-ratkaisu

**Juha Ruippo,
toimiston johtaja
2002-2004**

Maatalouspolitiikan välitarkastelusta komissaari Franz Fischler rakenteli EU:n myönnetyksiä mahdollisen tulevan WTO-ratkaisun pohjaksi. Maatalouspolitiikan välitarkastelussa Suomen valmistelusta vastasivat ministeri Kalevi Hemilän jälkeen lyhyillä jaksoilla ensi virkamiesministeri Raimo Tammilehto ja sitten kokoomuksen Jari Koskinen. Vaalien jälkeen saatiin pitemmäksi jaksoksi maatalousministeri Juha Korkeaoja vastaamaan neuvottelujen loppuunsaattamisesta.

Tammilehto otti puheeksi yhteisellä päivällisellä, mitäpä pitäisi oikein ehdottaa maatalousuudistuksen peruslinjaksi epävirallisessa ministerikokouksessa? Hän oli itse ajatellut pistää tasatukikeskustelun alulle, eihän siitä ainakaan haittaa olisi Suomelle. 15 jäsenmaan EU:ssa Suomella oli alhaisin viitesato ja sitä kautta pienin CAP-tuki. Vaikka Tammilehdon kausi jäikin lyhyeksi, Suomen avaus tasatuesta tuli tehtyä.

Maatalouspolitiikkaa uudistava muutosjuna lähti liikkeelle. Koskisen maatalousministerikuukausien aikana maatalousuudistuksen pohdintaan tuli mukaan eteläisen Suomen kansallisen tukijärjestelmän jatko. Koplata vai ei? Samaa kyseltiin myös laajentumisen yhteydessä.

Kesäkuun yöt ministerineuvostossa Luxemburgissa olivat ensikertalaiselle mielenkiintoinen kokemus. Komission ja puheenjohtajamaan johdolla käytiin väsytyiskampanjaa. Välillä käytiin kahdenkeskisiä neuvotteluita jäsenmaiden kanssa. Sitten tuli kompromissiesitys, käytiin yleisiä neuvotteluita ja taas kahdenkeskisiä tarinatuokioita. Jostain syystä ministeri ei halunnut olla kovin avoin tiedottamisessaan. Brysselin toimistolle kaatui syliin mielenkiintoinen tehtävä: kommentoikaapa nyt suoraan uutistekstiksi, mitä tämä kompromissiesitys tarkoittaa ja merkitsee Suomelle?

Viivytysten jälkeen päästiin keskustelemaan siitä, ettei kai toiveena ole, että EU:n uudet jäsenmaat tulevat päättämään uudistuksesta. EU:n suuri muutosprosessi käynnistyi kymmenen uuden jäsenmaan hyväksymisestä yhteisön jäseniksi. Pelko päätöksentekokoneen tukkeutumisesta konkretisoitui ja pakotti uuden hallintorakenteen valmisteluun.

EU:n laajentuminen vaikutti myös EU:n maataloustuottajien ja maatalousosuus kuntien järjestöön Copa-Cogecaan. Brysselin toimisto oli jo pitkään toiminut muuttouhkan alla, ja lopulta uuden isomman toimiston etsiminen tuli ajankohtaiseksi.

Pitkää brittien ja hollantilaisten kanssa tehtyä yhteistyötä päätettiin jatkaa. Vuokrasopimus ja kiinteistön saneeraus saatiin käyntiin vuonna 2004. Siinä sitten aikaisemman vuokralaisen jälkeen kokonaan tyhjennetyn kerroksen pohjapiirros pöydälle ja toimistoa suunnittelemaan.

Uusi toimisto sijoittuu Copa-Cogecan ja usean muun jäsenmaan tuottajien kanssa samaan taloon. Sijainti on strategisesti hyvä. Talo on komission maatalouden pääosaston ja Suomen pysyvän edustuston välissä. Kumpaankin on matkaa korkeintaan sata metriä.

Torjuntavoittoa täynnä olevista 141-keskusteluista tuli kirjoitettua Suomeen: ”Kummallakin neuvotteluosapuolella on tarve ja/tai halu luoda jännitystä neuvotteluun. Tilanteeseen täytyy saada aikaan kriisi. On selvää, että komissio loisi väärän neuvotteluilmapiiirikuvauksen uusille jäsenmaille, jos EU:n kannalta mitättömässä asiassa komissio luopuisi kannanotoistaan hyvissä ajoin ennen takarajaa.”

Toimiston viikkopalaveri vuonna 2003.

Pitkää brittien ja
hollantilaisten kanssa
tehtyä yhteistyötä
pätettiin jatkaa.

Lissabonin sopimuksen synnytysvaikeudet, sokeriuudistus ja rahoituskauden 2007-2013 vaikeat budjettineuvottelut

**Simo Tiainen,
toimiston johtaja
2004 - 2007**

Brysselin kauteeni ajoittui merkittäviä koko Euroopan unionia koskevia päätöksiä sekä periaatteellisia ja tärkeitä maatalouspoliittisia ratkaisuja. Nykyisen EU:n perussopimuksen eli ns. Lissabonin sopimuksen syntyhistoria muodostaa värikkään jatkokertomuksen EU:n historiassa. Monien vaiheiden jälkeen kesällä 2004 valmistui Ranskan entisen presidentin Valéry Giscard d'Estaingin johtaman valmisteluelimen ehdotus EU:n uudeksi perustuslaiksi.

EU:n liittovaltioluonnetta korostanut perustuslakiehdotus allekirjoitettiin juhlallisissa seremonioissa Roomassa lokakuussa 2004 ja oli valmiina jäsenmaiden hyväksyttäväksi. Muistan hyvin, kun syksyllä 2004 kysyin silloiselta Suomen EU-suurlähettiläs Eikka Kososelta arviota tilanteesta, mikäli jäsenmaat eivät hyväksy uutta perustuslakia. Diplomaatin vastaus tuolloin oli se, että jäsenmaiden hallitusten tehtävänä on nyt viedä hyväksytty ehdotus läpi.

EU:n perustuslakiehdotus kaatui kuitenkin näyttävästi. Ranskan ja Hollannin kansanäänestykset hylkäsivät EU:n perustuslain kesäkuussa 2005. Perustuslain korvikkeeksi sorvattu nykyinen EU:n perussopimus saatiin allekirjoitetuksi joulukuussa 2007 Lissabonin huippukokouksessa. Sopimus astui voimaan vuoden 2009 lopulla. Irlannissa kansanäänestys hyväksyi sopimuksen vasta toisella kerralla.

EU:n monivuotisesta budjettikehyksestä sopiminen on kautta historian ollut vaikea ratkaisu jäsenmaiden ja EU:n toimielinten välillä. EU:n vuotuisten budjettien perustana toimivasta rahoituskehyksestä on sovittava yksimielisesti kaikkien jäsenmaiden välillä. Ratkaisu vuosia 2007-2013 koskevasta EU:n rahoituskehyksestä saavutettiin EU:n valtionjohtajien kesken joulukuussa 2005.

Ratkaisua yritettiin tosissaan jo kesällä 2005, mutta silloin kuusi jäsenmaata, joiden joukossa Suomi, hylkäsi puheenjohtajamaa Luxemburgin kompromissiesityksen. Suomi perusteli kielteistä kantaansa merkittävällä EU-nettomaksuaseman kasvulla, joka johtui erityisesti Suomen saamien maaseudun kehittämisvarojen leikkauksista. Lopullisessa ratkaisussa puolisen vuotta myöhemmin Suomi joutui kuitenkin hyväksymään jotakuinkin samantasoinen lopputuloksen.

EU:n vuosia 2007-2013 koskeva budjettikehysratkaisu pienensi Suomen maaseudun kehittämisohjelmien EU-rahoitusta lähes 100 miljoonaa euroa vuositasolla. EU:n budjettiratkaisujen jälkeen paine Manner-Suomen maaseutuohjelman rahoituksesta kohdistui nyt kotimaan tasolle. Ministeri Korkeaoja onnistui vuonna 2006 saamaan läpi EU:n budjettileikkausten kompensoimisen kansallisella osarahoituksella lähes täysimääräisesti.

Brysselin kauteni maatalouspoliittisista ratkaisuksista Suomelle ehkä periaatteellisin kysymys oli EU:n sokeriuudistus. EU oli myöntänyt lähinnä eräiden jäsenmaiden entisille siirtomaille sokerin tuontikiintiöt, joista maksettiin kehityspolitiikan nimissä markkinahintaa huomattavasti korkeampi hinta. EU oli myös 2000-luvun alussa hyväksynyt ns. EBA –sopimuksen, jossa EU vapautti n. 50 maailman köyhintä maata EU:n tuontitulleista. Monissa näissä maissa sokeri oli merkittävä tuote. Samanaikaisesti EU:n oma sokerintuotanto kärsi ylituotannosta. Poliitiikan uudistuksen tarve oli ilmeinen.

Komission esittämä uudistustapa oli Suomen kannalta periaatteellisesti hyvin arveluttava. Komissio esitti, että sokerintuotanto keskitettäisiin EU:n kilpailukykyisimmille tuotantoalueille Keski-Eurooppaan. Reuna-alueilta tuotantokiintiöt ”ostettaisiin” pois erilaisilla rakenneohjelmilla. Ehdotus koettiin Suomessa oikeutetusti periaatteellisena asiana. Mikäli samaa logiikkaa sovellettaisiin myös muihin tuotteisiin, mitä tuotantoa Suomeen lopulta jäisi. Olisiko yhteinen maatalouspolitiikka yhteistä myös sen jälkeen, jos tuotanto keskitettäisiin vain kilpailukykyimpiin maihin?

MTK:n edesauttamana EU:n sokeriuudistus nostatti Suomessa varsinaisen kansanliikkeen kotimaisen sokerintuotannon säilyttämiseksi. Eräs Brysselin urani kohokohtia oli COPAn järjestämä sokeriuudistusta vastustava suurmielenosoitus syksyllä 2005. Mielenosoitukseen osallistui vähälukuinen, mutta sitäkin innokkaampi joukko suomalaisia sokerintuottajia Pekka Myllymäen johdolla.

Simo Tiainen ja Maarit Holma palaverissa.

Brysselin kauteni
maatalouspoliittisista
ratkaisuksista Suomelle
ehkä periaatteellisin
kysymys oli EU:n
sokeriuudistus.

Vuonna 2004 toimisto muutti Copa-Cogecan kanssa uusiin toimitiloihin.

Marraskuussa 2005 ministerineuvostossa saavutettu ratkaisu sokeriuudistuksesta oli EU:lle tyypillinen kompromissi. Suomi joutui supistamaan omaa tuotantoaan merkittävästi, jonka seurauksena Suomeen jäi vain yksi sokeritehdas. Suomi sai kuitenkin säilyttää osan kiintiöstään ja kompensoida toteutettavia hinnanalennuksia tukijärjestelyillä, joiden seurauksena edellytykset tuotannon jatkumiselle säilyivät.

Brysselin kaudelleni osunut merkittävä maatalouspolitiikkaratkaisu oli myös vuosien 2004-2007 Etelä-Suomen kansalliseen tukiratkaisuun liittynyt LFA:n lisäosaa koskenut ratkaisu. Asiaan liittynyt ratkaiseva neuvottelu jäi historiaan komissaari Fischlerin kymmenvuotisen kauden viimeisen työpäivän viimeisimpänä neuvotteluna. Seuraaja Marianne Fischer Boelin kaudella aloitettiin valmistautuminen markkinaehtoisuutta korostaneeseen EU:n maatalouspolitiikan terveystarkastus – uudistukseen.

Vuoden 2004 lopussa MTK:n Brysselin toimisto muutti uusiin toimitiloihin osoitteeseen Rue de Trèves 61 yhdessä Euroopan maataloustuottaja- ja maatalousosuuskuntien järjestön Copa-Cogecan sekä lukuisten kansallisten toimistojen kanssa.

Brysselissä kävi kaudellani lukuisia vierailuryhmiä. Kohokohtia olivat MTK:n johtokunnan vierailu vuonna 2004 sekä liittojen toiminnanjohtajien vierailu 2006.

**Sokerijuurikasvaliokunta
Brysselissä vuonna 2004.**

EU:n maatalouspolitiikka vuoden 2013 jälkeen

Tapio Kytölä,
toimiston johtaja
2007-

Kesällä 2007 alkanutta Brysselin toimiston johtajan kauttani on vallinnut keskustelu siitä, millaista EU:n maatalouspolitiikka on vuoden 2013 jälkeen. Maatalousministerit kävivät keskustelua siitä jo ennen kuin päättivät marraskuussa 2008 maatalouspolitiikan terveystarkastukseksi kutsutusta uudistuksesta.

Syyskuussa 2007 oli toinen kierros sokeripäätöksissä. Vajaat pari vuotta aiemmin tehdyt päätökset eivät vähentäneet komission mielestä riittävästi EU:n omaa tuotantoa. Uudella ohjelmalla tehostettiin tuotannon vähentämistä. Suomelle oli välttämätöntä säilyttää viimeinen juurikassokeritehdas ja taata juurikkaan tuotannon edellytykset.

Maatalouspolitiikan terveystarkastuksesta päätökset tehtiin aikana, jolloin tuottajahinnat olivat korkealla. Korkealla olivat myös tuotantokustannukset. Silloinen tanskalainen maatalouskomissaari Mariann Fischer Boel ja monen jäsenmaan maatalousministerikin uskoivat vahvasti markkinavoimiin. Velvoitekesannointi lopetettiin, tukea irrotettiin yhä enemmän tuotannosta ja maitokiintiöjärjestelmän alasajo sinetöitiin.

Päätösten jälkeen maataloustuotteiden maailmanlaajuinen markkinatilanne heikkeni nopeasti, joskaan terveystarkastuspäätökset olivat vain osasyynä muutokseen. Maitokriisi pakotti komission ehdottamaan maidon korkean tason työryhmän perustamista lokakuussa 2009. Ehdotuksensa työryhmä teki kesällä 2010. Kiintiöiden lopettamispäätöstä ei kuitenkaan peruttu.

Eurooppalaiset maataloustuottajat toivat syksyllä 2008 ensimmäiset linjauksensa vuoden 2013 jälkeiseen maatalouspolitiikkaan. Ne julkistettiin Euroopan maatalouden kongressissa. Uuden tarkennetun näkemyksen maatalouspolitiikasta tuottajat esittivät syksyn 2010 kongressissa, joka oli vain muutamaa viikkoa ennen kuin komissio antoi marraskuussa 2010 tiedonantonsa maatalouspolitiikasta vuoteen 2020 saakka.

Vuoden 2009 joulukuussa tapahtui perustavaa laatua oleva muutos maatalouspolitiikan päätöksenteossa, kun EU:n uusi perussopimus – Lissabonin sopimus – astui voimaan. Sen mukaan Euroopan parlamentti ja jäsenmaiden hallituksia edustava neuvosto tekevät maatalouspolitiikkaa koskevat päätökset yhdessä. Aiemmin päätösvalta oli yksin neuvostolla.

Brysselin toimisto on koko historiansa ajan pitänyt aktiivisesti yhteyttä suomalaisiin Euroopan parlamentin jäseniin. Nyt se ei riitä, vaan parlamentin maatalousvaliokunnassa on oltava yhteydessä eri maiden ja eri poliittisten ryhmien edustajiin. Tämä on välttämätöntä myös siksi, että ensimmäistä kertaa valiokunnassa ei ole varsinaisten jäsenten joukossa yhtään suomalaista. Se tekee tehtävästä haastavan. Tuttuja parlamentin maatalousvaliokunnan jäseniä alkaa jo olla kaikissa poliittisissa ryhmissä.

Uusi komissio aloitti helmikuussa 2010. Maatalouskomissaariksi valittiin romanialainen Dacian Cioloș. Hän halusi kuulla jäsenmaiden ja kansalaisten mielipiteitä ennen kuin teki ehdotuksia politiikan suunnasta.

Marraskuussa 2010 annettu komission tiedonanto maatalouspolitiikasta nosti esille useita MTK:lle tärkeitä asioita. Luonnonhaittakorvauksen (LFA) siirtäminen maatalouspolitiikan ykköspilariin saatiin torjuttua, mikä helpottanee sen rahoitusta. Tiedonannossa tuodaan esille myös tarve tuotantoon sidotun tuen jatkamisesta tuotanto-olosuhteiltaan vaikeilla alueilla. Ratkaisevaa on politiikan sisällön lisäksi se, minkä kokoinen maatalousbudjetti EU:lla on vuonna 2014 alkavalla uudella rahoituskaudella.

Millaiseksi EU:n tuleva maatalouspolitiikka ja budjetti muotoutuvat, se nähdään vasta sen jälkeen, kun Brysselin toimisto on saavuttanut 20 toimintavuoden virstanpylvään.

Toimiston kokoushuone.

Brysselin toimisto on koko historiansa ajan pitänyt aktiivisesti yhteyttä suomalaisiin Euroopan parlamentin jäseniin.

Kovan edunvalvontatyön ja sosiaalisen kohtaamisen tyyssija – Suomen maatalouden ja osuustoiminnan toimisto Brysselissä

**Seppo Kallio,
Euroopan talous- ja
sosiaalikomitean
jäsen 1995-**

MTK:n johto oivalsi hyvin ja varhain, missä mennään, kun kommunismin peruspilarit alkoivat murtua 1980-luvun loppupuolella. MTK lähti perustamaan yhdessä muiden sektoritoimijoiden kanssa omaa edunvalvontaorganisaatiota Brysseliin aikana, jolloin vain harvat uskoivat Suomen pikaiseen EU-jäsenyyssprosessin alkamiseen. Sen päätöksen tekijät olivat aikansa suuria näkijöitä.

Kiihkeiden jäsenyyssvalmistelujen ja –neuvottelujen aikana Brysselin toimisto oli jo etabloitunut Brysselin arkeen ammattitaitoisella ja vahvasti sitoutuneella asenteella. EU-politiikkaan osallistuminen ja vaikuttaminen on todellinen palapeli, joka vaatii tekijöiltään uteliasta sitkeyttä, välillä uhmakasta rohkeutta ja kaupanteon hetkellä sopivaa nöyryyttä.

Brysselin edunvalvontaan osallistuminen ei ole harjoittelua, vaan se vaatii sekä täällä olevalta henkilökunnalta, vierailevilta asiantuntijoilta ja luottamusjohtolta monipuolista osaamista sekä EU-kulttuurin hallintaa. Tässä suhteessa MTK, SLC, Pellervo-toimisto ja sen väki on onnistunut työssään erinomaisesti. Sen haluan onnitellen todeta, kun olen yli 16 vuoden ajan voinut käytännössä viikoittain seurata Suomen maa-, metsätalouden ja osuustoiminnan edustautumista suuren EU:n ytimissä.

Yksi pieni osa MTK:n edunvalvontaa on se, että vapailla kansalaisyhteiskunnan ja järjestöjen edustajilla on oma elimensä, Euroopan Talous- ja sosiaalikomitea, ECOSOC, jossa on tätä nykyä 344 järjestöedustajaa kaikista 27 jäsenmaasta. Järjestöt kattavat laajasti yhteiskunnan eri organisaatiot kuten työntekijät, työnantajat, maataloustuottajat, pk-yrittäjät, kauppakamarit, kuluttajat, sosiaaliset järjestöt ja ympäristöjärjestöt. Suomesta saa sääntöjen mukaan 9 edustajaa, joista yksi on MTK:n ehdottama henkilö.

Tämän kirjoituksen tekijällä on ollut suuri ilo ja halu tehdä työtä Suomen peruselinkeinojen eteen isossa EU-aparaatissa, jossa yksi ihminen tuntee aina silloin tällöin itsensä hyvin pieneksi toimijaksi. Komitea tekee lausuntoja käytännössä kaikesta mitä EU valmistelee ja päättää. Huomattavaa on se, että Talous- ja sosiaalikomitean toiminnasta noin puolet koskettaa MTK:n tehtäväalueen asioita: maatalous,

metsätalous, energia, kalastus, kestävä kehitys, kauppa, talous, EU-budjetti, aluekysymykset, kehitysasiat, ilmasto, suhteet kolmansiin maihin sekä kansalaisyhteiskunnan asema.

Komitean työhön Suomen kannan esille tuominen on laajoissa asiakokonaisuuksissa toisinaan haastavaa. MTK:n toimisto on Brysselin päässä toimivalle sekä asiallinen että henkinen tukikohta, jossa käydään läpi ajankohtaisten politiikka-asioiden koordinaatio ja tuuletus. MTK:n ja mukana olevien muiden järjestöjen tuki ammatillinen ja poliittinen tuki ovat olleet arvokkaita ja työtä kannustavia.

Talous- ja sosiaalikomitean työn kautta on pystytty myös laajentamaan Brysselin edunvalvontaverkostoa sekä muihin järjestöihin että EU-instituutioihin. Komitea on myös pystynyt toimimaan monien vieraiden ja sidosryhmien kohtaamispaikkana, mikä on myös ”etujärjestöjen kodin” yksi tehtävä.

MTK:n toimisto on pitänyt tiivistä yhteistyötä muihin suomalaisiin organisaatioihin ja niiden edustajiin, mitä komitean edustajana olen halunnut voimakkaasti tukea. Komitea haluaa tarjota resurssejaan kansallisten järjestöjen käyttöön, mistä on esimerkkinä olleet monet seminaarit ja kokoukset. Yksi vahva yhteistyömuoto on mm. suomalaisten metsäverkoston toiminta, jossa MTK on voinut tarjota metsäasioiden monipuolista esille tuloa.

MTK:n asiantuntijoiden käyttö on antanut lisämahdollisuuksia vaikuttaa komitean lausuntotyön sisältöön ja linjauksiin. MTK:n Brysselin toimiston päällikkö on toiminut komitean varsinaisen jäsenen sijaisena, mikä antaa mahdollisuuden toimia vapaammin EU-instituutioissa.

MTK:n toimisto on tuonut järjestön nimen omaksi vahvaksi Suomen osabrändiksi Brysselissä, mikä on merkittävä saavutus. Ehkä hyvän yhteistyön esimerkkinä voi pitää tulevan 20-vuotisjuhlan järjestämistä Euroopan Talous- ja sosiaalikomitean viihtyisissä toimitiloissa.

Metsäverkoston kokous.

MTK:n toimisto on tuonut
järjestön nimen omaksi
vahvaksi Suomen
osabrändiksi Brysselissä,
mikä on merkittävä
saavutus.

Ahkeruus kovankin onnen voittaa Millaista käytännön työ on Brysselissä?

**Assistentti
Maarit Holma
2002 -**

Tammikuussa 2002 aloitan työni Suomen maatalouden ja osuustoiminnan toimiston sihteerinä. MTK järjestönä on nimeltä tuttu, mutta muuten kaikki on uutta viiden vuoden kotonaolon jälkeen, puolison työn perässä useasti muuttaneena. Olen työpaikkani pioneeri: paikalta palkattu. Yritän totuttautua uuteen työpaikkaan ja samaan aikaan sopeutua uuden kotimaan byrokratiaan ja kieleen sekä ulkosuomalaisyhdistyksen johtokuntatoimintaan. Matkojen ja kokousten järjestelyt, maksuliikenteen hoito ja monet käytännön järjestelyt kuuluvat tehtäviini. Käytännönjärjestelyinä rekisteröin itseni paikallisen sosiaaliturvan piiriin, pääsen belgialaiseksi veronmaksajaksi ja toimisto rekisteröidään työnantajaksi paikalliseen sosiaaliturvavirastoon.

Työskenteleminen suomalaisessa yhteisössä ulkomailla on turvallista, mutta toisaalta sudenkuoppa: ranskan kielen käyttö suomalaisessa työyhteisössä jää vähäiseksi ja taito kehittyy hitaasti ele- ja muita kieliä puhuessa. Toinen kotimainen kieli kuivahtaa vähitellen akuutimman ranskan kielen juurtuessa samaan muistipaikkaan päässäni. Vierasryhmät ovat useasti suomenkielisiä, harvemmin ruotsinkielisiä, eri alueilta Suomesta.

Työyhteisöni kuuluvat läheisesti suomalaisten lisäksi muun muassa virolainen, korealainen, tshekkiläinen, belgialaiset, hollantilaiset ja englantilaiset sekä loppuvuodesta 2002 puolalaiset. Kansallisuuden ehkä lainkaan vaikuttamatta persoonallisuuteen, voin heti huomioida eri lähestymisstrategioiden olevan tarpeen. Tshekki loistaa poissaolollaan. Virolainen lobbarimme, iloinen veljeskansan kasvatti, ei ole mykkä millään kielellä. Hänen toimistossaan on aina mahdollisuus nauttia keskustelusta lämmittävän Vana Tallinnan kera.

Hollantilais-belgialaiskollegat ovat työmoraaliltaan lähellä suomalaisia, ja säästäväisyyteensä kotiutuneita. Englantilaisten toimistoa ympäröi lämmin BBC:stä tuttu suuri ystävällisyys, se kumpuaa niin nopeasti ja vaivattomasti, että sosiaalisilta taidoiltaan hitaammin toimiva suomalainen jää usein vielä jälkikäteen miettimään, mitä ei ehtinyt sanoa. Puolan toimisto aloittaa toimintansa näyttävästi, mutta suuri pamaus ei hämää loppuun saakka.

Pieniä haavoja ja köyhiä sukulaisia ei pidä vähätellä

Puolan toimiston vetäjä taistelee kuukaudesta toiseen ilman krediitiä tilillä ja luultavasti ilman säännöllistä palkkaa. WC-paperin kulutus nousee huimasti, itse asiassa wc paperia ei enää useinkaan ole saatavilla wc-tiloissa. Halu Brysselin uraputkeen on suuri. Väki on pätevää ja korkeasti koulutettua, mutta kovin vaihtuvaista. Puolan toimisto ei osallistu yhteisiin juoma- ja kahvikuluihin, mutta heidän työntekijänsä ja vieraansa nauttivat huoletta kaikkia antimia.

Sketsimäisiä vivahteita yhteiselomme saa, kun rysän päältä kiinni jääneet toimiston vetäjä ja järjestön kielitaidoton puheenjohtaja haluavat tarjota virvokkeita vierailleen meidän muiden yksityisestä varastosta. Puuttuessani asiaan, herra Suuriherra heittää suurellesesti taskun pohjalta rahakääröstään nipun seteleitä, jotka leijailevat nolistuvan toimistonvetäjän jalkoihin ja käytävälle. Myötähäpeäni yhdistää minua ja Puolan toimiston sympaattista vetäjää. Autan juomatarjoilussa. – Monikielisessä ympäristössä on monipuolisia ongelmia, kuin myös ongelmanratkaisuja ja monenmoista verkostoitumista.

Jokainen lähetetty työntekijä tutustuu vuorollaan Belgian byrokratiaan ja asioiden toimivuuteen: puhelinyhtiö, kunnantalo, vastuuta välttelevä vuokraisäntä ja asiansa satunnaisesti hoitavat remonttimiehet. Kuuntelen puhelimessa tuntikausia viihdemusiikkia -viihdyttävyydestä en tiedä - ja lukuisia hollannin- tai ranskankielisiä numerovalintamahdollisuuksia eri yhtiöihin soitellessani. Asiakaspalvelunumeroihin soittaminen opettaa ajan myötä luottamaan onnekkaaseen sattumaan mitä asioiden hoitamiseen ja valmiiksi saattamiseen tulee. Samanlainen onnekas asioidenhoito toimii joskus sinnikkäällä jankuttamisella, mikä mielestäni todistaa, etteivät belgialaiset kaikessa viranomaistoimissaan ole mitään pillkun viilaajia.

Maassa maan tavalla

Autoani rekisteröidessäni saan tietää, että minua ei löydy viranomaisrekisteristä lainkaan omalla nimelläni. Belgiassa on maan tapa käyttää virallisena nimenä tyttönimeä. Nimeni muutos nykyisestä

Maarit Tyky-päivän aktiviteeteissä.

Jokainen lähetetty
työntekijä tutustuu
vuorollaan Belgian
byrokratiaan ja asioiden
toimivuuteen.

entiseen virallisissa instansseissa on tapahtunut rekisteröityessäni työntekijäksi. Autorekisterikeskuksen viranomainen kehottaa minua vakavalla naamalla hankkimaan paikallisen henkilöllisyystodistuksen. Kun totean, että minullahan on jo ja näytän henkilöllisyyspaperini, jopa passin ja ajokortinkin, hän toteaa tarmokkaasti ja nuhtelevasti: ”Niin, niin, mutta tälle toiselle Madamelle pitäisi myös hankkia henkilöllisyyspaperit”.

Kun hänelle valkenee asian ristiriitaisuus, yritämme kumpikin pidätellä naurua. Onnistun rekisteröimään auton puolison järjestämällä komission kulkuluvalla, ainoalla dokumentilla, jossa sen toisen Madamen nimi on edes näkyvillä. Kun yritän saada nimenmuutoksen mitätöityä kunnanvirastossa, ei se onnistu vaikka lain mukaan minulla olisi siihen oikeus - maan tapa voittaa.

Vanha toimistorakennuksemme on purkutuomion alla. Kaikkien vuokralaisten on muutettava pois vanhasta osoitteesta. Oma muutto, toimistomme muutto ja remontti ovat haasteellisia autonomiselle hermostolle. Vähitellen ranskankielentaito harjaantuu ja väärinymmärrykset vähenevät - vastapuolen kieli ei heti kättelyssä vaihdu englanniksi eikä luuria lyöä korvaan. Remonttiprojektikokouksessa kuuntelen sujuvasti ranskankielellä. Ymmärrän syvemmän merkityksen lauseelle ”no problem”.

Perheeni muuttaa Brysselissä huoneistosta pintaremontoituun taloon. Huoneiston omistava juristi ei lukuisista kirjatuiista kirjeistä huolimatta ole paikkauttanut vuotavaa olohuoneen kattoa tai maalauttanut kosteusvahingon pilaamaa makuuhuoneen hilseilevää seinää. On vuosi 2004 ja ongelmat ovat jatkuneet kaksi vuotta. Toimistomme muuttaa remontoituihin, mutta keskeneräisiin toimistotiloihin. – Koko talossa on tupakointi kielletty turvallisuussyistä. Hollantilaistoimiston johtaja heittää palavan sikarin paperikoriin useammin kuin lupa olisi, mutta toistaiseksi olemme onnistuneet estämään suuremman katastrofin.

Uudehkot keittiökalusteet jätetään muuttokuormasta, sillä niille ei löydy paikkaa. Yhteistoimin yritämme löytää keittiökalusteille ostajaa. Muuttotouhuissa keittiö katoaa ja löytyy myöhemmin puolalaisten uudesta toimistosta, jossa tiloja minulle ylpeänä esittelee uusi nuori työntekijä: keittiö on yksi yhteen vuonna 2002 suunnittelemani kokoonpanossa.

Anna kaekkes vuan elä periks

Vuosi lähenee loppuaan ja jännitys tiivistyy, tuleeko remontti toimistossamme lopullisesti valmiiksi ennen perinteisiä Tuomaanpäiviä. Pölyä ja laastia on, muttei ovia tai viimeisteltyä silausta. Lupaukset satelevat e-maileissa; ja kun pahimmat ennustukset käyvät toteen, juhlapaikka siirretään muutaman

tunnin varoajalla. Ovet puuttuvat kauan juhliemme jälkeenkin ja toimistomme väki työskentelee remonttimiesten keskuudessa rinta rinnan. Projektikokouksissa nyökkäillyt palkkaa nostava projektivetäjä vetäytyy vastuustaan remontin loppuunsaattamiseksi ja vaihtaa työpaikkaa. Vielä tänäkin päivänä muun muassa palohälytin roikkuu johtonsa varassa.

Euroopan unioni laajenee. Kielivalikoima lisääntyy metrossa, eikä enää olekaan niin helppo tunnistaa mistä maasta puhujat ovat kotoisin. Uusia toimistoja perustetaan ja työntekijöitä virtaa Brysseliin. Yhä useammin nimien kirjoitustapaa tai ääntämystä joutuu konsultoimaan. Yhtä lailla toimistomme työntekijöiden nimivariaatiot ovat ikimuistoisia, joista yksi on Monsieur MTK.

Vuonna 2006 Suomessa on presidentinvaalit, äänestän Belgiassa. Lordi voittaa euroviisut! Todistan tätä ihmettä Bar Confusionissa, Brysselissä. Koen suurta yhteisöllistä ulkosuomalaisylpeyttä. Yleisön joukossa kuuluu lukuisia viestiäänä, kun sukulaiset ja ystävät haluavat jakaa tiedon Suomesta. Saan itekin tekstiviestin siskoltani: ”Uskomatonta, että sain tämän päivän kokea!”

Liityn belgialaisena veronmaksajana Titre service - palvelusekkien käyttäjäksi. Palkkaan pimeän siivoojan tilalle laillisen yhteiskuntakelpoisen ja työntekijäksi rekisteröityneen siivoojan, joka sattuu olemaan se yksi ja sama meille mikä ennenkin. Yksityishenkilönä saan vähentää verotuksesta osan kuluista. Olen tyytyväinen adaptoituessani näinkin syvälle yhteiskunnan rakenteisiin, vaikka palkkakuittini postitetaan edelleen sen toisen madamen nimellä.

Opin jo vanhassa toimistossa kännykkävarkauden jälkeen, ettei se tyhmä ole joka varastaa vaan se joka antaa siihen mahdollisuuden. Pikkuesineitä katoaa jatkuvasti toimistorakennuksessamme.

Saan ensimakua myös ammattimaiseen rikollisuuteen, kun uusien tietokoneiden toimittamisen jälkeen heti seuravana yönä toimistoomme tehdään murto. On kesäkuu 2007. Varkaat saavat saaliikseen juuri toimitetut kannettavat tietokoneet.

Otan yhteyttä oman kunnan poliisiin rikosilmoitusta varten, mutta rikostutkintaa ei hoidakaan oman kunnan eli Etterbeekin poliisiviranomainen, vaan Brysselin keskustan poliisi historiallisesta syystä. Kuutoskerroksen toimistot hankkivat yhteistuumin varashälyttimen ja valvonnan turvallisuusyrityksestä. Aika ajoin saan keskusvalvomosta kohteliaan puhelun kännykkääni.

– Toimistossanne on hälytys, menettekö itse katsomaan vai lähetämmekö partion?

Tuomaanpäivien antia.

Toimistossanne on hälytys,
menettekö itse katsomaan
vai lähetämmekö partion?

Saatan olla päiväkausia
yksin muiden ollessa
kokouksissaan,
ja sitten taas kahvipannu
porisee aamusta iltaan!

Alkuun ajatus ammattivarkaista tuntui pelottavalta, mutta valvontakeskuksen useiden ilmoituspuheluiden jälkeen ryöstöyritykset arkipäiväistyvät. Uudet tietokoneet saamme jo toistamiseen joulukuussa 2010, ja heti samana yönä toimistoomme yritetään murtautua. Kuulen, että varasliigat maksavat korvausta niille, jotka seuraavat tavaroita toimittavien kuljetusyritysten autoja ja näin kartoittavat arvokasta tietoa.

Euroopan yhteisen maatalouspolitiikan muutokset siivittävät delegaatioiden ja vierasryhmien saapumista. Järjestämme tiedotustilaisuuksia ja tutustumiskäyntejä EU:n toimielimiin sekä tapaamisia maatalouspolitiikan asiantuntijoiden kanssa: pehmitämme EU- ennakkoluuloja. Vuodesta riippuen toimistossamme käy 100 - 200 ihmistä ja järjestämme vierailuohjelman neljästä kahdeksalle ryhmälle: näkö-, kuva- ja kotikulman vaihtaminen avartaa.

Toimistossamme takinhelmat pyörähtävät joskus jonoksi asti. Saatan olla päiväkausia yksin muiden ollessa kokouksissaan, ja sitten taas kahvipannu porisee aamusta iltaan! Vaihtuvuus lähipiirissä on keskimäärin kolmesta viiteen ihmistä vuodessa, eikä eri yhteistyötahojen henkilöstön vaihtuvuutta voi edes huimaamatta ajatella: yhteystietojen ylläpito ja päivittäminen on jatkuvasti tekemätön työ. Päivä on hyvin putkessa, jos oikeat ihmiset kohtaavat oikeassa paikassa.

Muutokset ympärilläni takaavat, että työnkirjo on moninainen. Verkostoituminen auttaa - hyviä vinkkejä käytännön työhön saan kollegoilta EU:n toimielimissä, edustustoissa ja aluetoimistoissa.

Huhtikuussa 2010 tulivuori purkautuu Islannissa ja estää lentämisen kauan osassa Eurooppaa. Tulivuoren purkaus osoittaa, että olemme luonnonvoimien armoilla. Uusi näkökulma voi tulla yllättävältä taholta.

Brysselin kotieläinasiamiehen tehtävän alku

**Pekka Pesonen,
koteläinasiamies
1997-2005**

EU-jäsenyyden alkuvuosina heräsi suomalaisissa kotieläinosuuskunnissa ajatus alan Brysselin-edunvalvonnan tehostamisesta. Muutos kansallisesta maatalouspolitiikasta 15 jäsenmaan kesken päätettävään yhteiseen maatalouspolitiikkaan oli ollut raju. Oli syytä hakea kumppaneita ja yhteisiä näkemyksiä sekä EU:n toimielimistä että alan järjestöistä. Suunnittelussa olivat mukana myös MTK, SLC ja Pellervo, joiden kanssa sovittiin käytännön järjestelyistä ja yhteistyöstä Brysselin toimistossa.

Suomalaisen tuottajaomisteisen elintarviketeollisuuden ja maatalousjärjestöjen ensimmäinen yhteinen kotieläinasiamies valittiin syyskuussa 1997, ja jo lokakuussa aloitin seitsemän vuotta kestäneen pestini.

Heti alusta alkaen kotieläinasiamiehen tehtäviin kuului yhteydenpito Euroopan komissioon, parlamenttiin ja muihin toimielimiin. Myös alan muu edunvalvonta tuli tutuksi. Copa-Cogecan työryhmät ja esimerkiksi meijeriteollisuuden järjestö EDA antoivat hyvän tuen suhteiden luomiseen koko yhteisön alueelle.

Koko EU-jäsenyyssajan pysyvin tekijä on ollut muutos. Laskimme kauteni päättyessä, että samana aikana Suomen kotieläintiloilla oli sopeuduttu yhteensä 11 merkittävään tilojen käytäntöön vaikuttavaan uudistukseen. Mukana oli tietenkin isoja Agenda 2000:n ja varsinkin vuoden 2003 välitarkastuksen kaltaisia koko EU:n laajuisia reformeja. Liittymissopimuksen toteutuminen ja sitä seuranneet komission päätökset eri artiklojen soveltamisesta vaikuttivat myös kovin usein tuottajien arkeen. Lisäksi alaa vaivasivat erilaiset ruokaturvallisuuden ongelmat, joista varsinkin TSE/BSE-kriisin vaikutukset ulottuivat jäljitettävyyksivaatimuksineen kotimaahan jo paljon ennen sen ensimmäisen tautiin sairastuneen suomalaisen eläimen löytymistä.

Brysselin kotieläinasiamiehen tehtäväksi tuli vaikuttaa EU-päätösten valmisteluun tuomalla tietoa maamme tuotanto-olosuhteista, tuotantotavoista ja alan omista tavoitteista. Aineisto hankittiin taustaorganisaatioilta, suomalaisilta tutkimuslaitoksilta ja tarvittaessa alan asiantuntijoilta. Valmistelun etenemisestä tiedotettiin viikoittaisilla raporteilla, asiakohtaisilla yhteenvedoilla, ammattilehtien kolumneilla ja hyvin usein myös henkilökohtaisesti puhelimitse ja tekstiviestein. Yksityiskohtaisemmin asioista keskusteltiin säännöllisesti Helsingissä järjestetyissä kotieläinasiamiehen

tukiryhmän kokouksissa. Kotieläin- ja osuuskunta-asioista raportoitiin usein myös kotimaan kokouksissa ja erilaisissa tuottajatilaisuuksissa.

Edunvalvontatyöni dramaattisimmat hetket liittyivät Pohjois-Pohjanmaalta löytyneeseen maamme ensimmäiseen TSE/BSE-tapaukseen. Jo aikaisemmin Ouluun sovittu viljelijätilaisuus muuttui alkutuotannon kriisitiedottamiseksi tiedotusvälineiden suuren kiinnostuksen keskellä. MTK:n Pohjois-Pohjanmaan puheenjohtaja piti tiedotustilaisuuden, jossa kerrottiin tilanteen taustoista ja varsinkin sen jatkovalmistelusta.

Suomen ruokaketjun yhteistoiminta näytti vahvuutensa, sillä etukäteen harjoiteltu ja sovittu tiedottaminen ja yhteiset toimenpiteet vakuuttivat tiedotusvälineet ja kuluttajat kotimaisen naudanlihan turvallisuudesta. Markkinat eivät romahtaneet pelätyllä tavalla. Suunnittelussa käytettiin hyväksi muualta EU:sta saatuja kokemuksia kriisin hoitamisesta.

Kovista olosuhteistaan huolimatta Suomen kotieläintalous pärjää eurooppalaisessa kisassa kohtalaisen hyvin. Tuottajien ja heidän osuuskuntiensä tekemisiä on usein seurattu rajojemme ulkopuolelta kateudensekaisin tuntein. Toivottavasti näin on jatkossakin.

Voiko edunvalvonnan asiantuntija olla liian hyvä?

Usein kuullusta EU-kritiikistä huolimatta yhteisön lainsäädännön valmistelu perustuu usein komission virkamiesten kattavaan taustatietoon ja ammattitaitoon. Ja vaikka näin ei aina olisikaan, on edunvalvojan syytä varoa loukkaamasta lobattavan ammattiylpeyttä.

Vierailimme komissiossa kasvinviljelyasioissa 1990-luvun lopussa kolmihenken delegaation voimin. Suomesta paikalle saapunut asiantuntija oli perehtynyt asiaansa niin perin pohjin, että komission virkamies joutui punastellen tunnustamaan vajavaiset tietonsa. Komissio ei kaunaa kantanut, vaan palkkasi asiantuntijan myöhemmin riveihinsä. Tämä tietysti johti Brysselin maatalouslobbareiden entisestään harmaantuviin hiuksiin.

Copa-Cogecan kokoukset työllistivät Brysselin toimistoa. Pekka Pesonen on ollut vuodesta 2007 Copa-Cogecan pääsihteeri.

Kovista olosuhteistaan
huolimatta Suomen
kotieläintalous pärjää
eurooppalaisessa kisassa
kohtalaisen hyvin.

Yhteistyö toimii erilaisista mielipiteistä huolimatta

**Hanna
Leiponen-Syyrakki,
kotieläinasiantuntija
2005-2009**

Brysselin vuosista on ensimmäisenä jäänyt mieleen ihanat ja osaavat kollegat toimistolla, muiden maiden tuottajajärjestöissä ja Copa-Cogecan sihteeristössä. Yhteistyö toimi erilaisista mielipiteistä ja kulttuureista huolimatta.

Kohokohtia olivat tapaamiset komissaari Marianne Fisher Boelin kanssa. Hän yllätti lämmöllään asioiden tiukasta hoidosta huolimatta. Kansallisten tukien neuvottelujen seuraaminen oli aina jännittävää.

EU:n maataloussektorin haasteena nyt ja jatkossakin on, miten yhdistää sekä tehokas raaka-ainetuotanto että yhteiskunnalle aiempaa tärkeämpi luonnonhoitajan rooli.

Kansainväliset kauppaneuvottelut uhkasivat tuoda suuria muutoksia maataloudelle. Bioenergia ja ilmastomuutos puhuttivat.

Muutospaineita riitti myös Suomen kansallisissa tuissa. Pohjoisesta tuesta tehtiin laaja raportti ja maksuvaltuuksia leikattiin. Tuottajat joutuivat taipumaan yksimahaissektorilla tuotannosta irrotettuun ja laskevaan tukeen. Sikasektorin investointitukien avaaminen oli oma harjoituksensa.

Alkuaikoina sain paljon kyselyjä vuonna 2004 EU:iin liittyneiden jäsenmaiden tilanteista. Näiden 10 jäsenmaan sopeutuminen tapahtui nopeasti. Tuottajahinnat nousivat ja tuotantorakenne kehittyi vauhdilla.

Markkinatilanteet kotieläinsektoreilla olivat jatkuvaa ja vaikeasti ennustettavaa ylä- ja alamäkeä. EU:n maataloustuotemarkkinoiden hallintamekanismeja ajettiin alas ja budjettivaroja siirrettiin tuotannosta irrotettuihin tukiin.

Maitokiintiöjärjestelmän jatko oli esillä koko ajan. Tanskalaiset halusivat järjestelmästä eroon jo 2005. Kiintiötä kasvatettiin ja kiintiöjärjestelmän loppuminen päätettiin tapahtuvaksi 2015. Uudistuksilla komissio halusi EU:n tuotannon keskittyvän laatuun ja jättävän bulkkituotannon muille. Markkinatilanteen huonontuessa ryhtyivät muutkin kuin suomalaiset tuottajat taas puolustamaan kiintiötä ja markkinatoimenpiteitä. Maitosektorin kriisi oli totta 2009 ja isoja mielenosoituksia nähtiin. Vientituki avattiin ja interventiovarastot täyttyivät.

Nautasektorilla päätös tukien irrottamisesta tuotannosta 2012 tuo suuria haasteita. Naudanlihamarkkinoilla tuontikielto Brasiliasta suu- ja sorkkataudin vuoksi astui voimaan jo 2005. Tuontikiellon asteittainen poistaminen aiheutti paljon keskusteluja, kun Irlannin tuottajien tutkimusretki paljasti puutteita tuotannossa ja valvonnassa.

Komissio tarttui vahvasti eläinten terveyteen ja hyvinvointiin sekä kuluttajien turvallisuuteen liittyviin asioihin komissaari Kyprianoun ja Jaana Husu-Kallion johdolla. Komissio kirjoitti eläinten hyvinvointi strategian. Olemassa olevista hyvinvointilainsäädännöstä on tullut tukien ehtoja ja uusia hyvinvointivaatimuksia luotiin mm. broilereille. Tuotanto-eläimille kehitetään myös hyvinvointi-indikaattoreita ja hyvinvointitutkimusta lisätään. Komission tavoitteena on myös eläinten hyvinvoinnin parantaminen EU:n ulkopuolella, mikä tapahtuu kansainvälisen eläntäutijärjestön OIE:n kautta. Tuottajia huolestutti kilpailutilanne, kun tuonnille ei aseteta samoja korkeita laatuvaatimuksia.

BSE-sääntöjä voitiin helpottaa, kun tautitapaukset vähenivät. Riskimateriaalin poistamisen ja testattavien eläinten ikärajaa nostettiin, mikä vaikutti myönteisesti EU:n tuottajien ja lihateollisuuden kilpailukykyyn.

Hätäteurastusten ja rokotusten käytöstä epidemioiden hoidossa halutaan siirtyä tautien ennaltaehkäisyyn. Rokotetuista eläimistä saatavan lihan turvallisuus keskusteltiin kuluttajia.

Nautojen ja lampaiden korvamerkkisäännöt olivat kyselyjen aiheena joka vuosi.

Broilerin hyvinvointidirektiivissä rajoitettiin eläintiheyttä kasvattamoissa 38 kiloon/neliö. Munivien kanojen perinteiset häkit kieltevä direktiivi tulee voimaan 2012 alkaen. Tuottajat erityisesti Etelä- ja Itä-Euroopassa vastustavat direktiiviä edelleen. Tainnutus- ja teurastuslainsäädäntöä uudistettiin sekä aloitettiin taas keskustelu eläinkuljetuslainsäädännöstä.

Pitkän käsittelyn jälkeen hyväksyttiin hygieniapaketiksi nimetty lainsäädäntö elintarvikehygieniasta. Alkuperämaakeskustelu sai tuottajat ja teollisuuden vastakkain. Antibioottien käytön vähentäminen

Hevosplatsaita Cinquantenaires
puistossa Brysselissä.

Rokotetuista eläimistä
saatavan lihan turvallisuus
keskusteltiin kuluttajia.

Alkuperämaakeskustelu sai tuottajat ja teollisuuden vastakkain.

kotieläintuotannossa asetettiin koko EU:n tavoitteeksi. Siipikarjanlihan desinfiointikäsitteily aiheutti kauppakiistan EU:n ja USA:n välille.

Korkeapatogeeninen lintuinfluenssa H5N1 aloitti leviämisensä Aasiasta. Lintuinfluenssa aiheutti lintujen ulkonapitokiellon ja isoja menetyksiä tuottajille, kun siipikarjatuotteiden kulutus laski huomattavasti. Tuontikiellot tartuntamaista ja villilintujen tarkkailu eivät estäneet lintuinfluenssan leviämistä. Ihmisten pandemiaksi ei tauti onneksi levinnyt.

Osuustoiminta

Vuonna 2005 Cogeca julkaisi laajan raportin maatalousosuuskunnista Euroopassa.

Kansainvälisten kirjanpitosstandardien (IASB/IFRC) kehittymistä osuuskunnille epäsuotuisaan suuntaan pyrittiin muuttamaan. Osuuspääoman luokittelu vieraaksi pääomaksi tuo hankaluuksia suurille osuuskunnille.

Cogeca järjesti sarjan sektorikohtaisia seminaareja EU:n johtavien maatalousosuuskuntien haasteista.

Cooperatives Europe kattojärjestö perustettiin ja 2006 voimaan tulleet Eurooppaosuuskuntien säännöt mahdollistavat osuuskuntien kansainvälistymisen.

Keskustelu ruokaketjun epätasapainosta kävi kuumana. Kaupan osuus kuluttajan maksamasta tuotteen hinnasta kasvaa ja tuottajille jäävä osuus kutistuu.

Vuonna 2009 Cogeca juhlisti 50-vuotista taivaltaan jakamalla innovaatiopalkintoja eurooppalaisille osuuskunnille.

En post med många möjligheter

**Jonas Laxåback,
Brysselkontorets
husdjursombudsman
2009-2010**

Husdjursfrågorna och frågorna som berör andelsföretagen är väldigt viktiga för det finländska jordbruket och innebär att husdjursombudsmannen har ett stort ansvar för att följa med de frågor som behandlas på olika nivåer i EU-institutionerna.

Den finländska andelsrörelsen är mycket stark vilket också har noterats av kollegorna i Bryssel. Ofta har man som företrädare för andelsföretagen fått förklara och lyfta fram de förädlade andelsföretagens problem då det gäller frågor som inte kommer fram i de syd-europeiska ländernas ställningstaganden.

Inom husdjurssektorn bör man som husdjursombudsman lyfta fram finländska produktionsförhållanden och behovet av politiska samlösningar för att bibehålla husdjursproduktionen i hela EU då också i Finlands nordligaste spets.

Under min korta period som husdjursombudsman fick jag bland annat uppleva det nyvalda EU-parlamentet inleda sitt jobb. Detta sker vart femte år. Senaste gång var det speciellt att parlamentet getts mer inflytande i EU:s jordbruksfrågor än tidigare. Det såg jag också klart komma fram i parlamentets agerande i de jordbrukspolitiska frågorna.

Under 2009 var krisen inom mjölksektorn som störst. Gatorna i Bryssel och Luxemburg kantades av upprörda mjölkproducenter som krävde åtgärder av kommissionen och dåvarande jordbrukskommissionären Mariann Fischer Boel. Av både kommissionen och kommissionären krävde det nyvalda parlamentet åtgärder för att förbättra situationen inom mjölksektorn. Resultatet blev att kommissionen tog i bruk en mjölkfond och en arbetsgrupp tillsattes för att ta fram förslag på hur situationen kan förbättras.

Bevakningen av arbetsgruppens arbete och diskussionen i parlamentet var ett av de uppdrag som förväntades av mig som husdjursombudsman. Det gällde att försöka få fram information om vad som diskuterades och försöka analysera hur detta kan beröra den finländska mjölksektorn samt att rapportera till mina uppdragsgivare i Finland. Här gällde det att försöka använda sig av de kontakter som man skaffat sig inom och utanför arbetstid.

Under 2010 inleddes diskussionerna om den framtida jordbrukspolitiken på allvar. Den nytillsatta jordbrukskommissionären Dacian Cioloș startade diskussionen genom att arrangera en mini landsbygdsutställning i centrala Bryssel för att visa betydelsen av det europeiska jordbruket. Alla EU-länder försökte under dessa två dagar visa Europa betydelsen av sin egen jordbruksproduktion, så även Finland.

Jag hade möjligheten att under dessa dagar presentera toppen av finländskt mjölkproduktion och köttproduktion i den finländska montern. De finländska produkterna fick mycket beröm och många frågade varifrån produkterna kan köpas. Jag tror att den finländska prästgården i Bryssel fick en hel del nya kunder som följd av utställningen, vilket jag dock inte kan verifiera. Här kan man konstatera att den europeiska konsumenten söker också annat än parmaskinka och camembertost, vilket öppnar porten för finländska innovativa livsmedel med hög kvalitet.

På min första arbetsdag deltog jag i jordbruksdemonstrationen i Luxemburg.

Österbottens svenska producentförbund besökte mjölgård nära Bryssel sommaren 2010.

Asioita paljon, ihmisten tapaaminen suola

Marjukka Manninen,
kotieläinasiamies
2010-

Tätä kirjoitusta kirjoittaessani olen työskennellyt Brysselin kotieläinasiamiehen tehtävässä lähes puoli vuotta. Aika tuntuu menneen kuin yhdessä hujauksessa, vaikka samaan aikaan viiden kuukauden aikana on ehtinyt tapahtua yhtäsuntoista.

Syksyllä 2010 keskustelut maatalouspolitiikan tulevaisuudesta kävivät kiivaina. Marraskuun 18. päivänä julkaistua komission tiedonantoa maatalouspolitiikan tulevaisuudesta pidettiin pääosin myönteisenä etenkin aikaisemmin komissiosta julkivuotaneeseen paperiin nähden. Tiedonanto tuntui kuitenkin herättävän enemmän kysymyksiä kuin antavan vastauksia. Niin parlamentin maatalousvaliokunnassa kuin Copa-Cogecankin kokouksissa pohdittiin muun muassa mitä aktiiviviljelijä ja pienviljelijä oikeastaan tarkoittavat.

Joulukuun alkupuolella julkaistiin maitopaketti, joka oli komission jalostama tulos korkean tason maitotyöryhmän ehdotuksista. Maitopaketti piti sisällään ehdotukset sopimussuhteista, tuottajien neuvotteluvoimasta, toimialaorganisaatioista ja läpinäkyvyydestä. Keskeiseksi asiaksi nousi tuottajien neuvotteluvoiman parantaminen sallimalla tuottajaorganisaatioiden keskustella sopimusehdoista hinta ja määrä mukaan lukien. Tuottajaorganisaation ja osuuskunnan suhde sekä tuottajaorganisaation määritelmä herättivät keskustelua.

Syksyllä 2010 useissa kokouksissa oli esillä tuotannon heikko kannattavuus useilla kotieläinsektoreilla. Sianlihasektorille pohdittiin jopa korkean tason työryhmän perustamista niin kuin tehtiin aiemmin maitosektorin osalta. Parlamentissa keskusteltiin useaan otteeseen kananmunan tuotannon siirtymisestä uusiin tuotantomuotoihin eli niin sanotusta häkkidirektiivistä. Parlamentaarikot vaativat komissiolta toimia direktiivin vesittymisen estämiseksi, sillä oli selvää, että kaikki jäsenmaat eivät kykene siirtymään uusiin tuotantomuotoihin määräaikaan mennessä.

Kauppakomissaari Karel De Gucht avasi EU:n ja Mercosurin väliset vapaakauppaneuvottelut uudelleen muutaman vuoden tauon jälkeen keväällä 2010. Komissaari ilmoitti pyrkivänsä sopimukseen ennen kesän 2011 lomakautta. Varsinkin parlamentin maatalousvaliokunnassa useat parlamentaarikot

vaativat, että kolmansista maista tuotavien tuotteiden tulisi täyttää samat vaatimukset koskien muun muassa eläinten hyvinvointia ja hygieniaa mitä EU-alueella tuotettujen. Mielenkiintoista onkin nyt nähdä, mikä vaikutus on päätäntävallaltaan aiempaa vahvemmalla parlamentilla.

Kotieläinasiamiehen työ Brysselin toimistossa on vauhdikasta ja vaihtelevaa. Asioiden laaja kirjo tuo työhön haastavuutta ja ihmisten tapaaminen suolan.

Syksyllä 2010 keskustelut
maatalouspolitiikan
tulevaisuudesta
kävivät kiivaina.

**Minna Haavisto,
metsänomistajien
edunvalvoja 1996-98**

Metsäedunvalvonnan aloitus Brysselin konttorilla

MTK ymmärsi EU:n merkityksen metsälle varhain ja päätti aloittaa metsäedunvalvonnan Brysselissä vuonna 1996. Metsäasiantuntija oli ensin MTK:n, sitten Pohjoismaiden (Suomi, Ruotsi, Tanska ja Norja; Nordens Skogägarorganisationernas Förbund, NSF) edustaja. Haasteena olivat alussa mm. EU:n toimivalta metsäasioissa ja ympäristöasiat EU-tietoisuutemme johtanutta kilpailupolitiikkaa unohtamatta. Tiedonvälitys pohjoiseen oli intensiivistä.

Käsitteet metsän määritelmästä lähtien olivat EU:ssa vakiintumattomia. Onko esim. oliiviviljelmä metsää? Toimijoita oli paljon: NSF (Pohjoismaiden metsänomistajat), CEPF (Euroopan metsänomistajat), COPA (Euroopan maataloustuottajat), USSE (Etelä-Euroopan metsänomistajat), ELO (Euroopan maanomistajat), CEPI (Euroopan paperiteollisuus), C.E.I.BOIS (Euroopan puualan teollisuus), WWF (maailman luonnonsäätiö). Eri tahojen työskentelytavat olivat mielenkiintoisia.

Kun metsäpuolelta puuttui yksi yhteinen ääni, oli muiden toimijoiden helppo ohjata metsäänkin vaikuttavia välineitä. Selvin esimerkki tästä oli metsien sertifiointikeskustelu. Yhteisiä kriteereitä ja indikaattoreita metsäpuoli ei saanut aikaan, eikä sopua järjestelmästä (ISO14001/Pan-European, Hki-prosessi/FSC/EMAS...).

NSF/MTK:n edustajat profiloituivat metsäalan luotettaviksi asiantuntijoiksi. Merkinä tästä oli esimerkiksi COPAn metsäryhmän puheenjohtajuus, Thomasin raportin asiantuntijakuuleminen Euroopan parlamentissa, viikoittaiset kysymykset virkamiehiltä ja hiljaiset torjuntavoitot, kuten metsäalan näkökulma komission laatimassa työsuojelusuosituksessa sekä kestävyysmääritelmä EU-instituutioiden papereissa. Kestävyys edellyttää, että sitä tarkastellaan talouden, ympäristön ja sosiaalisuuden näkökulmasta.

Toimivaltaa metsäasioissa EU:lla ei ollut, metsäpuoli luotti läheisperiaatteeseen (subsidiariteetti). Metsään mentiin kuitenkin maatalous-, ympäristö-, rakenne-, kilpailu-, kehitysyhteistyö-, teollisuus-, energia-, sosiaali- ja liikennepolitiikassa. Euroopan parlamentissa laadittiin Thomasin

raportti metsäasioista, EU:n talous- ja sosiaalikomitea Ecosoc ja alueiden komitea kirjoittivat omat metsäpaperinsa. Ajankohtaisia metsäasioita käsiteltiin pysyvän metsäkomitean lisäksi neuvoa-antavissa komiteoissa.

Mahdollisimman laajaa ryhmää ja tietotasoa edustavat, helposti lähestyttävät asiantuntijaedunvalvojat olivat EU:n toimielinten mieleen. MTK:n Brysselin toimisto oli virkamiesten mukaan sijainniltaan helppo ja hyvä valinta!

tapahtunutta

MTK:n Brysselin konttorin tiimityöskentely oli loistavaa. Purimme intensiivisen työskentelyn paineita nauruterapialla. Maatalous-, metsä-, kotieläin- ja toimittajaedustajat puhalsivat niin lujaa yhteen hiileen, että joskus seinänaapurimme Euroopan nuorista maanviljelijöistä (CEJA) tuli kysymään, saako osallistua viikkopalaveriimme. Hollantilainen liha-alan edunvalvoja taas harmitteli, ettei ymmärtänyt kieltämme. Toimistolla kävi parinsadan Suomen vieraan lisäksi kuukausittain monia kollegoja jutustelemassa. Mukavan kahvittelun lomassa kuulumme paljon hyödyllistä tietoa huomaamattomasti. Haittapuolena oli tosin päivien venyminen pitkiksi.

Kielikukkaset olivat arkipäivää viiden kielen arjessa. Ulf Österblom, Ruotsin toiminnanjohtaja, sanoi ruotsiksi kirjoittamaani viikoittaista raporttia viikon huumoriksi. Sekaisin saattoi mennä samlingspartiet ja församlingen (kokoomus/seurakunta) tai störa ja förstöra (häiritäänkö vai tuhotaanko virkamiehiä liikaa). Tai kokouksessa olimme på bordet (pöydän päällä) eikä ääressä (vid). Ranskan kielen ongelmia en viitsi edes mainita...

Päättäjille selvisi, mikä metsälobbari on

**Tiina Rytilä,
metsänomistajien
edunvalvoja
1998-2003**

Työrupeamani aikana Brysselin päättäjät alkoivat pikkuhiljaa tuntea käsitteet metsälobbari ja Nordic family forestry. Usein täytyi kuitenkin selitellä, että on Tanskassakin metsää ja metsänomistajia ja että Norja kuuluu porukkaamme, vaikka ei olekaan EU:n jäsen. Usein tuntui siltä, että edustin koko metsäsektoria, en pelkästään metsänomistajia tai metsätaloutta. Tietoa tarvittiin laajasti. Metsien taloudellinen käyttö oli uusi näkökulma. Se opeteltiin ottamaan huomioon Suomen ja Ruotsin tultua jäsenmaiksi. Muilla suomalaisilla metsätoimijoilla ei ollut pysyviä edustajia Brysselissä, joten tiedonlähteistä oli pulaa.

Yhteydenpito metsän asiaa ajaviin komission virkamiehiin ja muihin yhteistyötahoihin oli mutkatonta ja mukavaa. Pohjoismaista ja suomalaista asiantuntemusta arvostettiin. Aikaisemmat työkokemukseni komissiossa ja Euroopan parlamentissa auttoivat luovimaan monimutkaisessa päätöksentekojärjestelmässä. Meille, pohjoisille perhemetsänomistajille, oli selvää, että paikan päällä oleminen oli välttämätöntä tiedonkulun ja vaikuttamisen varmistamiseksi.

Eurooppalaisten perhemetsänomistajien toimistossa tapahtui henkilövaihdoksia vuoden 1998 loppupuolella ja heidän toimistonsa oli siinä yhteydessä kylmillään muutaman kuukauden. Käytännössä huomasin heti työrupeamani alussa, että minun piti ajaa koko Euroopan asiaa, ei pelkästään pohjoismaiden.

Yhteinen eurooppalainen metsämielipide useimmiten löytyi. Maiden välillä oli myös erilaisia painotuksia. Yritimme ymmärtää, että korkin tuottaminen on bisnestä ja että metsäpalot ovat joissain maissa todellinen uhka. Muut eurooppalaiset metsänomistajat oppivat varmasti myös meiltä esimerkiksi talousmetsän luonnonhoidosta. PEFC-metsäsertifiointijärjestelmän aikaansaaminen osoitti konkreettisesti, että yhteistyö myös kantoi hedelmää.

EU:n metsästrategiasta ja sen toimeenpanosta käytiin näinä vuosina monenlaista väantöä. Euroopan parlamentissa saatiin yhteinen metsäpolitiikka muuttumaan yhteiseksi strategiaksi ja siihen oltiin Suomessa ja muissa Pohjoismaissa tyytyväisiä. Oli kuitenkin vaikeaa nähdä, mitä konkreettista hyvää metsästrategia voisi Pohjoismaille tarjota. Metsiämme hoidettiin jo kestävän metsätalouden oppien mukaan ja metsiin perustuva teollisuus toimi markkinaehtoisesti.

Samalla kun aloitin metsäkoordinaattorina, toimistomme siirtyi turvallisesta Suomi-ympäristöstä Ruotsin tuottajajärjestön, LRF:n toimiston yhteyteen. Onneksi kuitenkin MTK:n toimisto oli samassa talossa. Sieltä nimittäin sai aina takuuvarmasti Marianne-karkkeja tai Fazerin sinistä, joita lukuisat Brysselissä työmatkalla kävijät toivat tuliaisena. Samalla kun kävin hoidattamassa Suomi-ikäväni suklaata syöden, kävimme aina läpi ajankohtaiset metsäpoliittiset kysymykset Artjoen Riston ja Pesosen Pekan kanssa.

Minun piti ajaa koko
Euroopan asiaa, ei
pelkästään pohjoismaiden.

EU skogspolitikens vara eller inte vara

**Tomas Landers,
nordisk skogsägarre-
presentant
2003-2007**

Under tecknad tog hand om det samnordiska skogsägarkontoret Bureau of Nordic Family Forestry 1.8.2003-1.3.2007. Först befann sig kontoret på Rue d'Arlon och senare flyttade vi till Rue de Trèves.

Under mina fyra år i Bryssel samlade sig den Europeiska skogssektorn och kunde allt oftare föra en gemensam talan och agenda gentemot EU institutionerna. Detta trots pågående utredningar om kartellverksamhet bland virkesuppköparna. Utlåtanden och olika gemensamma evenemang avlöste varandra och förbereddes inom ramen för en kärngrupp som möttes mer eller mindre regelbundet.

Den nordiska skogsägarrepresentanten arbetade allt mer i de viktiga frågorna genom den Europeiska takorganisationen CEPE. På den Europeiska skogsägararenan mobiliserade sig allt fler och bl.a. de Europeiska statliga skogsbruken skaffade sig en egen representant i staden. Så småningom föddes idén om ett Europeiskt skogshus, som invigdes år 2006 bara ett stenkast från parlamentet.

Ett finskt EU ordförandeskap och förberedelserna av ett svenskt hann jag med. Man insåg snabbt många av de skillnader som finns/fanns mellan speciellt svensk och finsk jordbrukspolitik, vilket ibland satte mig i en delikat situation. Som tur är intressena på skogssidan mycket mer harmoniserade och orienterade till en fri marknad.

Det informella finländska skogsnätverket i Bryssel mobiliserades åter. Som bäst samlades ett tjugotal representanter för skogssektorn från Bryssel och hemlandet för att diskutera dagsaktuella frågor i form av lunch, middag eller bastu.

Några större sakfrågor som berörde skogen, framskred under dessa år. Skogsstrategin från 1998 fick ett handlingsprogram med konkreta åtgärder där EU kunde ge mervärde till den Europeiska skogspolitiken. I samband med utarbetandet av handlingsplanen, diskuterades än en gång frågan om en gemensam EU skogspolitik. Resultatet blev en tydlig skriftlig markering att en gemensam politik inte behövs, men en aktiv koordinering av de befintliga frågorna.

Det nya landsbygdsprogrammet innehöll vidare en hel del åtgärder som berörde skogen i form av bl.a. miljöskydd och bioenergiproduktion. Klimat- och bioenergipolitiken var speciellt under slutskedet av min period en het potatis som berörde skogssektorn starkt.

Som MTK Brysselkontorets skogsansvariga fick jag tillfälle att med resten av kontoret ta hand om många grupper från hemlandet och delta i många olika gemensamma tillställningar. De gästande grupperna var givande och gav en konkret bild av hur skogsägarnas vardag såg ut. Speciellt tillammans med Esa Härmälä som fungerade som CEPF:s ordförande och Seppo Kallio som aktiv skogsprofil i den Ekonomiska och sociala kommittén fick vi en hel del gjort.

En fin gemenskap fanns mellan de nordiska lantbrukarorganisationerna och bland de Europeiska skogssektorrepresentanterna. Speciellt minnesvärda var bl.a. våra jippon där vi inför julen delade ut tusentals granplantor åt samtliga ledamöter i parlamentet och då vi varje år i kommissionens cantina överräckte en julgran åt jordbrukskommissionären. Varje år anordnades också ett flertal exkursioner till de nordiska länderna, för tjänstemän och politiker i skogliga nyckelpositioner.

Några av de tidigare traditioner som jag fick fortsätta var den sedvanliga Gammeldanska snapsen som tog som avslutning på de nordiska VD-mötena, som hölls i Bryssel med jämna mellanrum.

Trots globalisering och en utvidgning av EU tror jag starkt på ett framtida nordiskt samarbete. En fokusering av samarbetet behövs hur som helst för att kunna se de teman och processer som ger mervärde att aktivera sig i.

Tomas Landers Copa Cogecan
metsäasiantuntijan ja Lauri Suihkosen
kanssa.

Joulukuusen luovutus komissaari
Mariann Fischer Boelille 2005.

Puuenergian puolesta – metsät osana EU:n ilmasto- ja energiapakettia

**Janne Näräkkä,
metsänomistajien
edunvalvoja
2007- 2009**

Pehmeä lasku pohjoismaisten metsänomistajien edunvalvojana uuteen elämään ja työhön jäi varsin lyhyeksi, kun EU:n päämiehet nuijivat keväällä 2007 huippukokouksessa EU:lle kunnianhimoiset energia- ja ilmastotavoitteet. Näistä muodostui vähitellen vuoden 2009 kesällä hyväksytty EU:n energia- ja ilmastopaketti. Tämän monumentaalisen hankkeen yhtenä osana olivat biopolttoaineiden kestävyyskriteerit eli kysymys siitä ja millä tavalla tuotetusta raaka-aineesta voidaan valmistaa biopolttoainetta ympäristön kannalta kestäväällä tavalla. Tämä kysymys työllisti allekirjoittanutta lähes kaksi vuotta.

Kysymys ei niinkään ollut biopolttoaineista vaan biomassan käytön säännöistä laajemmin. Biopolttoaineita ei puusta tuolloin valmistettu – eikä valmisteta vielääkään kaupallisessa mittakaavassa. Jo tuolloin oli kuitenkin nähtävissä, että EU:n kunnianhimoiset tavoitteet lisäävät merkittävästi puubiomassan käyttöä sähkön- ja lämmöntuotannossa. Tämän seurauksena oli odotettavissa, että EU laatii jossain vaiheessa kestävyyskriteerit nestemäisten biopolttoaineiden lisäksi myös kiinteälle biomassalle. Tavoitteena oli siis saada biopolttoaineille sellaiset järkevät kriteerit, jotka olisi myöhemmässä vaiheessa mahdollista muuntaa myös kiinteälle biomassalle sopiviksi.

Suurin vääntö käytiin uusiutuvan energian direktiivin kestävyyskriteeriartiklasta ja erityisesti sen kohdasta, jossa määritellään millainen metsä omaa korkean biodiversiteettiarvon. Komission alkuperäinen ehdotus luonnontilaisista tai luonnontilaisten kaltaisista metsistä tarkasteli ainoastaan metsän ikää ja koskemattomuutta. Ehdotus olisi toteutuessaan saattanut merkitä, ettei Suomen ja Ruotsin vanhoja, talouskäytössä olevia metsiä voitaisi tulevaisuudessa hyödyntää biomassan raaka-ainelähteenä, vaikkei niistä mitään erityisiä monimuotoisuusarvoja löytyisikään. Samaan aikaan metsistä voitaisiin toki hakata puuta muuhun teollisuuskäyttöön. Tämä ei mahtunut pohjoismaiseen oikeustajuun.

Kovimmat väännöt asiasta käytiin vuoden 2008 aikana. Normaalin Brysselin lobbauksen lisäksi järjestimme komission avainpääosastojen virkamiehille tutustumismatkan Etelä-Ruotsiin, jossa oli tarkoitus esitellä pohjoismaista metsätaloutta sekä erityisesti metsäenergian tuotantoa. Olin etukäteen

ohjeistanut ruotsalaisia isäntiämme järjestämään maastoretkeilyä, jonka puitteissa esittelisimme komission vieraillemme kestävästä metsien käsittelystä ja bioenergian tuotantoa positiivisessa, mutta realistisessa valossa.

Ruotsalaiset eivät tosiaankaan olleet kaunistelleet totuutta. Bioenergiakohteemme oli n. 4 hehtaarin suuruinen avohakkuualue, joka ison kokonsa lisäksi sijaitsi vielä järven rannassa. Tällä paljaaksi hakatulla maalla möyri neljä valtavaa konetta, jotka repivät valtaisilla metallikourillaan kantoja äiti maan uumenista ja kuljettivat kannot pinoon tienvarteen. Näky oli sanalla sanoen vaikuttava eikä välttämättä positiivisessa mielessä. Itselläni mieleen tuli elokuvien kuvaus maapallosta ydinsodan jälkeen.

En halua edes arvailla, mitä komission ympäristöpääosaston virkamies mahtoi pohjoismaisesta bioenergiatuotannosta ajatella. Kohteen jälkeen vierailimme viereisessä, 10-vuotiaassa kuusentaimikossa näyttääksemme miten luonto korjaa ajan myötä asiat. Kaunis taimikko ja linnunlaulu saivat myös vieraamme rauhoittumaan ja unohtamaan apokalyptisen näyn.

Loppujen lopuksi metsämäärityksessä päädyttiin tyypilliseen brysseliläiseen kompromissiin, johon kukaan ei ole täysin tyytyväinen, mutta jonka kanssa kaikki voivat elää. Alkuperäinen komission kasaama ehdotus korvattiin FAO:n metsäluokittelun mukaisella määrittelyllä. Lisäksi tekstistä poistettiin viittaus mihinkään tietynpituisen käsittelemättömyyden ajanjaksoon luonnontilaisuuden synnyttäjänä. Tämä varsinkin Suomen ja Ruotsin ajama ratkaisu saattaa osoittautua arvokkaaksi lähitulevaisuudessa. Brysselistä kantautuvien uutisten mukaan komissiota painostetaan tiukasti kiinteän biomassan kestävyyskriteerien laadintaan mahdollisimman nopeasti. Kierros numero kaksi näyttää siis päivä päivältä todennäköisemmältä.

Laittomia hakkuita – tropiikissa

Satu Lantiainen,
metsänomistajien
edunvalvoja 2009-

Asetus laittomista hakkuista, due diligence regulation, DDR, FLEGT – rakkaalla lapsella on monta nimeä. Vai onkohan se sittenkään niin rakas? Tämä myös edeltäjäni työllistänyt prosessi työllisti minua koko ensimmäisen vuoteni. Lyhyesti sanottuna asetuksen tavoitteena on estää laitton puun tuonti Eurooppaan (lähinnä trooppisista maista), ja vaikka tavoite on hieno, sen toteuttamisesta ja asetuksen määäämien varotoimien vaikutuksista eurooppalaiselle metsäteollisuudelle ja metsänomistajille oltiin melko lailla eri mieltä. Rajoituksia on helppo asettaa, mutta vaikeampaa on pohtia, miten se tehdään järkevästi.

Liikkuvaan junaan hyppääminen ei ollut helppoa ja aluksi kaikki tuntuikin heprealta. Pian huomasin kuitenkin puhuvani itsekin samaa jargonia – lajitoverin tunnisti siitä, tiesikö tämä, mikä syvempi merkitys sanayhdistelmiin ”make available” tai ”negligible risk” oikein sisältyi. Välillä harmittelin myös, etten ollut metsänhoitajan tutkinnon lisäksi opiskellut lakia ja käyttäytymistieteitä.

Yhteispäätösmenettely toi omat koukeronsa mukaan. Parlamentin ensimmäisen raportöörin vaatimukset tuntuivat ajoittain käsittämättömiltä, mukana oli muun muassa ehdotus jokaisen puutuotteen ”leimaamisesta”. Se onneksi kumitettiin pois kaikessa hiljaisuudessa. Vaarallinen ehdotus oli myös vaatimus laillisuuden todistamisesta puutavaraketjun jokaisessa vaiheessa, ts. Kauppatorilla puukauhoja kauppaavan olisi tarvittaessa todistettava, että puu tulee laillisesti hakatuista metsistä. Tästäkin onneksi päästiin eroon, paljolti metsäisten maiden ja metsäisten sidosryhmien yhteisrintamana.

Lopulta saavutettiin kompromissi ja hetken ehdin jo ajatella, että homma on paketissa. Työ jatkuu kuitenkin asetuksen toimeenpanon muodossa ja se lienee vieläkin olennaisempaa. Huolestuttavaa on kuitenkin se, että puun kestävyys varmentaminen nähdään niin kriittisenä verrattuna muihin materiaaleihin. Tällainen näkemys valtaa melko kokonaisvaltaisesti kaikkia ajankohtaisia metsäasioita.

Omana toimikauteni aikana pohjoismaiset metsäasiantuntijat ovat olleet erityisen hyvin edustettuina metsäisissä sidosryhmissä – tätä kirjoittaessa kollegoideni joukosta löytyy kolme pohjoismaista metsänhoitajaa. Pohjoismaiden metsänomistajien toimisto sijaitsee edelleen Ruotsin maanviljelijöiden, LRF:n, toimiston yhteydessä. Vuonna 2009 juhlittuja LRF:n Brysselin toimiston 20-vuotisjuhlia varten toimisto remontoitiin uuteen uskoon – omista huoneista siirryimme avokonttoriin! Hetken totuttelun jälkeen työnteko onnistuu sielläkin, vaikka metsäsuomalainen välillä haluaisikin vetäytyä omaan autiotupaan.

Tiivis yhteys MTK:n toimiston kanssa yhteisten viikkopalaverien, erinäisten lounaiden sekä tyky-päivien ansiosta hioo myös metsäkoordinaattorin osaksi porukkaa. MTK:n toimiston ja ETSK:n Seppo Kallion kokemus ja kontaktit auttavat myös minun työtäni, ja omalla äidinkielellä asiat hoituvat kuitenkin kaikkein helpoiten.

Toimiston henkilökunta 3.5.2011.

Liikkuvaan junaan
hyppääminen ei ollut
helppoa ja aluksi kaikki
tuntuikin heprealta.

Turkiseläinten hyvinvointia valmistelemassa

**Liisa Wallenius,
turkiseläin-
kasvattajien
edunvalvoja
2000-2001**

Eläinten hyvinvoinnin teemat, eläinaktivismi ja ruokaan liittyvät riskitekijät nousivat Euroopassa voimakkaasti esiin 1990 luvulla ja vuosituhaten vaihteessa. Elettiin suu- ja sorkkataudin ja hullun lehmän taudin aikaa. EU vastasi haasteeseen selvittämällä kotieläinten hyvinvoinnin edellytyksiä ja pyrki luomaan yhtenäistä eurooppalaista lainsäädäntöä sekä eläinten hyvinvointiin että tautien torjuntaan.

Turkiseläinten kohdalla vuosituhaten vaihe toi joissakin Euroopan maissa mukanaan yrityksiä kieltää turkiseläinten pito kokonaan. Samaan aikaan EU nimitti työryhmän, jonka tehtävänä oli koota yhteen turkiseläinten hyvinvointia koskeva tutkimustieto ja saada sen pohjalta laadituksi yhteiseurooppalainen lainsäädäntö turkiseläinten pidolle.

Tässä tilanteessa, keväällä 2000 perustettiin Suomen Turkiseläinten Kasvattajain Liiton, turkiseläinten kasvattajien eurooppalaisen kattojärjestön EFBA:n ja MTK:n yhteisellä sopimuksella turkisasiamiehen toimi. Rahoituksesta vastasivat kotimainen ja eurooppalainen turkisalan järjestö, mutta turkisasiamies oli MTK:n palkkalistoilla ja avusti MTK:ta eläinlääkintään liittyvissä asioissa. Lisäksi MTK Bryssel antoi käyttöön toimitilat laitteineen.

Aloitin turkisasiamiehen työn MTK:n Brysselin toimistossa kesäkuussa 2000, samalla viikolla kuin toimiston johtajaksi vaihtui Markku Suojanen. Toimiston kokeneet työntekijät Pekka Pesonen ja Salme Lehmusvaara auttoivat monin tavoin alkuvuokkojen järjestelyissä ja maahanmuuttoon liittyvässä byrokratiassa. Pekan avulla oli löytynyt viihtyisä asunto Woluven kaupunginosasta ja lapsi oli päässyt Eurooppalaiseen kouluun. Työ saattoi alkaa.

Turkiksiin liittyviä yrityksiä on EU-maissa noin 40 000 ja turkisten myynnin arvo lasketaan miljardeissa. Silti turkiselinkeino tunnettiin ja tunnetaan yhä huonosti monissa Euroopan maissa. Yksi turkisasiamiehen päätehtävistä oli tiedon lisääminen, mikä johti tiiviiseen yhteistyöhön Kansainvälisen turkiskaupan liiton (IFTF) ja sen Brysselissä olevan edunvalvojan kanssa. Turkistarhauksen kieltotankkeja suunniteltiin Hollannissa ja Englannissa ja yhteinen edunvalvonta pyrki pysäyttämään niiden etenemisen.

Turkiseläinten hyvinvointiraporttia valmisteleva Komission työryhmä kokoontui muutaman kuukauden väliajoin Brysselissä, seurasin työn etenemistä, tapasin työryhmän jäseniä ja komission virkamiehiä. Raportti valmistui hitaasti. Suhtautuminen turkiseläinten kasvatukseen ja hyvinvointitutkimusten tulkinnat herättivät voimakkaita ja ristiriitaisia kannanottoja, ja raportti hyväksyttiin vasta vuoden 2001 lopulla. Sen pohjalta ei onnistuttu laatimaan yhtenäistä lainsäädäntöä.

Mielenkiintoisin osa työstä liittyi EU parlamentin valiokuntien työn seuraamiseen, etenkin kun käsittelyssä olivat suu- ja sorkkataudin leviämistä estävät toimet ja eläinperäisten sivutuotteiden käsittely. Näistä asioista EU parlamentaarikot pysyivät myös aika ajoin MTK:n kannanottoja, joiden muotoilemisessa autoin mielelläni.

’Ei työpaikasta lähtiessään jää työtä kaipaamaan, vaan niitä ihmisiä’, tokaisi minulle kerran eräs entiseksi muuttunut työtoveri. Se on totta. Parasta kaikissa työpaikossa ovat ihmiset, ja niin oli Brysselissäkin. Työn lisäksi mieleen ovat jääneet kahvihetket toimiston yhteisen pöydän ääressä. Siinä jaettiin tietoa tapahtuneesta ja suunniteltiin tulevia töitä tai vain seurusteltiin.

Voimakaspaahtoin belgialaiskahvi ja suklaakeksit tuoksuivat alituisen pöydän yllä. Niiden ääreen etsiytyivät myös kotimaasta Brysselin kokouksiin saapuneet matkaajat ja naapuritoimiston hollantilaiset työntekijät. Vuosi Brysselissä oli mukavaa aikaa.

Sää ei suosinut liha-alan tilaisuudessa Strasbourgissa 2001. Parlamenttirakennuksen sisäpihalla ei telttakatoksistakaan ollut juuri apua.

Parasta kaikissa työpaikossa ovat ihmiset, ja niin oli Brysselissäkin.

Maaseudun Tulevaisuus, uutisia suoraan Brysselistä

**Tapio Kytölä,
kirjeenvaihtaja
1995 - 1998**

Euroopan unioni oli esillä Maaseudun Tulevaisuuden melkein jokaisessa numerossa 1990-luvun alusta lähtien. Suomi liittyi aluksi Euroopan talousalueeseen Etaan ja pian sen jälkeen alkoivat neuvottelut EU:n jäsenyydestä. Niitä Maaseudun Tulevaisuus seurasi tarkkaan ja seurantaan liittyi matkoja Brysseliin.

Jäsenyysneuvottelujen loppurutistuksessa vietin ainakin yhden yön neuvoston lehdistötiloissa. Siellä neuvottelutilannetta kävi suomalaisten lisäksi selostamassa puheenjohtajamaan Kreikan ulkoministeri Theodoros Pangalos. Suomalaiselle toimittajalle – jota puhutteli ”tytöksi” – hän ihmetteli, ”mitä te nyt vielä vaaditte, sillä Kreikassa näkemäni suomalaiset turistit eivät näytä köyhiltä”.

Jäsenyys sopimus kuitenkin syntyi ja Suomen kansa jäsenyyden hyväksyi kansanäänestyksessä. Jäsenyyden toteutuminen oli ehtona sille, että Maaseudun Tulevaisuus lähettää kirjeenvaihtajan Brysseliin. Saavuin Belgiaan vuoden 1994 lopussa.

Mietimme päätoimittajan kanssa, minne kirjeenvaihtajan olisi viisainta Brysselissä asettua. Pitäisikö olla lähellä muita toimittajia vai lähellä tuottajien edustajia? MTK:n toimiston yhteydessä oli vapaa huone. Valinta tuntui jälkeenpäin hyvältä, koska samassa talossa oli viljelijäjärjestöjen edustajia monesta maasta. Tietoa ja kommentteja oli helppo kysyä useasta lähteestä. Kun esimerkiksi Brittein saarilla oli BSE-ongelmia, tietoa voi kysyä suoraan brittien liha-alan edustajilta.

Maaseudun Tulevaisuus on uutislehti ja Brysselissä käsiteltävät asiat ovat lukijoille äärimmäisen tärkeitä. Kansainväliset maatalouden erikoisjulkaisut eivät pohdi asioita Suomen näkökulmasta. Yleiset suomalaiset tiedotusvälineet eivät seuraa maa- ja metsätaloutta tai maaseudun kehittämistä riittävän tarkasti. Selkeä markkinarako on olemassa. Käytännössä Maaseudun Tulevaisuudella on monesti mahdollisuus tehdä juttuja, joita muut tiedotusvälineet eivät tee ja tämä tieto jäisi suomalaisilta saamatta.

Belgia antoi mahdollisuuden seurata erilaisia tuotanto-olosuhteita kuin meillä on Suomessa. Joskus Waterlooissa lähellä Napoleonin historiallista taistelupaikkaa kylvettiin vehnää vielä joulukuussa tai Champagnen alueella Ranskassa puitiin maissia marraskuussa. Syksyllä kylvetty ohra tuli Belgiassa tähkälle ennen kuin Suomessa oli päästy kevätkylvöille. Keväällä tai myöhään syksyllä kasvutilanteen

ero näkyy selvimmin. Komission edustajien vierailut Suomeen pitäisikin järjestää muulloin kuin kesän parhaina päivinä, jos mahdollista.

Komissio on säännönmukaisin ja aktiivisin tiedottaja Brysselissä. Komission päärakennuksessa on joka arkipäivä klo 12 tiedotustilaisuus, jossa komissaarien tiedottajat kertovat päivän tärkeimmät uutiset komission näkökulmasta. Jos on komissaarien kokouspäivä, silloin komission kokouksessa päätetystä asiasta tai lakiesityksestä vastaava komissaari kertoo uutisen ja vastaa toimittajien kysymyksiin.

Neuvoston kokouksissa ministerit kertovat kokousten kulusta ja saavutuksista. Parlamentissa niin valiokuntien kuin Strasbourgin täysistuntojen kokouksia voi seurata vapaasti. Lisäksi on mahdollisuus harjoittaa tutkivaa journalismia ja kaivaa omia juttuja. Brysselin kirjeenvaihtaja on todella aitiopaikalla.

Antoisia tilaisuuksia ovat epäviralliset maatalousministerikokoukset, joita on kerran puolessa vuodessa kulloisessakin puheenjohtajamaassa. Siellä komissaari ja jäsenmaiden ministerit ovat kolmena päivänä paikalla, tutustuvat puheenjohtajamaan maatalouteen ja pitävät kolmantena päivänä aamupäivän mittaisen kokouksen. Retkillä toimittajilla on mahdollista tavata komissaaria ja ministereitä vapaamuotoisissa puitteissa ja kysyä mielipiteitä ajankohtaisista asioista.

Ritari Pesälä ja Brigitte Bardot

*Kekseliäät puheenjohtajamaat
tekevät epävirallisista
maatalousministerikokouksista ikimuistoisia.
Touloisessa Ranskassa Suomen ministeri
Mikko Pesälä ja kaikkien muidenkin
jäsenmaiden ministerit lyötiin ritareiksi
juhlallisin menoin.*

Pesälä ehti aika lyhyellä EU-ministerikaudellaan myös Brysselissä mielenkiintoiseen paikkaan. Ruotsalaiset olivat tuoneet hyvin varustellun eläinkuljetusauton malliksi neuvoston rakennuksen eteen. Ranskalainen näyttelijä ja laulaja Brigitte Bardot oli vuonna 1995 jo omistaunut enemmän eläinten suojelulle kuin elokuvissa esiintymiselle. Hän oli Suomen ministerin kanssa ruotsalaisen eläinkuljetusauton sisällä ja kysyi Pesälältä onko suomalaisministeri hänen puolellaan (eläinten hyvinvointiasioissa). Mitä muuta ministeri voi kuuluisalle ranskattarelle vastata kuin ”Yes, Yes”. Eli puolella ollaan.

Agendaa, agendaa ja agendaa – ja vähän muutakin

**Eija Poutanen,
kirjeenvaihtaja
1998-2001**

Ajastani Brysselin kirjeenvaihtajana on jäänyt mieleen päällimmäisinä Agenda 2000, 141, BSE ja dioksiini. EU-komissio julkaisi ensimmäisen Agenda-esityksensä kesällä 1997, ja useita uudisversioita sen jälkeen. Ajatuksena oli valmistautua maailmankaupan vapautumiseen leikkaamalla maataloustuotteiden hintoja ja korvaamalla leikkauksia tuilla sekä uudistaa aluetukia.

Suomi halusi Agendaan kirjattavan maatalouden jatkumisen kaikkialla Euroopassa, Suomen erityisongelmien tunnustamisen ja täyden kompensaaion menetyksistä. Näitä vaatimuksia paimennettiin sitten seuraavat vuodet, kun jäsenmaat neuvottelivat Agendasta isommissa ja pienemmissä kokouksissa. Laskelmia tehtiin niin EU:ssa, erilaisissa tutkimuslaitoksissa kuin etujärjestöissäkin, ja koska tulokset vaihtelivat, keskusteltavaa riitti.

Suomen neuvotteluja vetivät etupäässä suurlähettiläs Antti Satuli, maatalousministeri Kalevi Hemilä (sit.) ja muista ministereistä ulkoministeri Tarja Halonen (sd.) ja pääministeri Paavo Lipponen (sd.).

Muistan Lipposen tulleen eräänkin kerran voipuneena ulos Berliinin huippukokouksesta valvotun yön jälkeen. ”Suomi saavutti kaikki ne tavoitteet, jotka asetimme”, hän huokasi, mutta eihän se lopulta ihan niin selvää ollut. Takana oli tyypilliseen EU-neuvottelutapaan ”pitkien puukkojen yö” ja ”turkkilainen basaari” eli pitkän väännön jälkeen jäsenmaita oli ostettu tyytyväisiksi erilaisilla kansallisesti tärkeillä myönnytyksillä.

Itävaltalainen maatalouskomissaari Franz Fischler tuntui ymmärtävän ongelmiamme varsin hyvin, vaikka takaiskujakin tuli: maatalousministerien epävirallinen kokous Suomessa syyskuussa 1999 nakersi pohjaa pohjoisten ilmasto-olojen ankaruudelta, sillä Suomi kylpi helteessä ja isäntäväki sai pyydellä auringonpaistetta melkein anteeksi ja vakuutella, ettei pelloille yleensä ole asiaa tähän aikaan syksystä eikä myöskään vappuna.

Sain houkuteltua Fischlerin myös kerran Brysselissä lounaalle (vain me kaksi) ja tavoitteena oli taas kerrata komission kantaa pohjoisiin oloihin, mutta komissaaripa oli tutustunut tuoreisiin tilastoihin ja huomannut, että maataloustulohan on Suomessa kasvanut!

Kapuloita rattaisiin yritti työntää myös pohjoismaisen yhteistyön mestari Ruotsi, jonka maatalousministeri Margareta Winberg sydämistyi, kun ymmärsi Suomen saavan erityiskohtelua pohjoisten olojen vuoksi. Hän vaikeroi Ruotsin vaatimatta jääneitä tukia melkein itku kurkussa ruotsalaisille kirjeenvaihtajille eräässäkin tiedotustilaisuudessaan, johon allekirjoittanut ujuttautui mukaan.

Agendan jälkeen Suomi jatkoi vääntöä komission kanssa 141-tuen maksuoikeuden jatkamisesta. Pohjaa koko EU:n rummuttamalta puhtaalta, perheviljelmäpohjaiselta maataloudelta veivät näinä vuosina Britannian hullun lehmän tauti- eli BSE-kriisi ja belgialaiseen lihaan ja maitoon myrkyllisen rehun kautta päässyt dioksiini. Samaan aikaan EU taisteli tuontikiellolla ponnekkaasti yhdysvaltalaisia hormonilihaa vastaan.

Kyynelkaasua ja kumiluoteja

Vielä syyskuussa 1999 EU:ssa oltiin pontevia tulevien muutaman kuukauden kuluttua pidettävän WTO-kokouksen suhteen. EU halusi pitää kiinni monimuotoisesta maataloudesta ja sen tukemisesta. Kun joulukuun alku ja kokous lähenivät, epävarmuus lisääntyi ja EU-ministerien silloinen puheenjohtaja Kimmo Sasi (kok.) epäili, ettei Yhdysvaltain Seattlessa saada aikaiseksi ehkä mitään. Paine oli kasvanut vapaata kauppaa vaativien maiden sekä sitä vastustavien etu- ja kansalaisjärjestöjen ja odotetun suuren mielenosoittajajoukon taholta.

Ja niinhän siinä kävi, että suuryritysten valtaa vastustavat sekä ympäristön, ihmisten ja eläinten oikeuksia puolustavat kymmenentuhannet mielenosoittajat paitsi täyttivät Seattlen kadut myös rikkoivat kauppojen ikkunoita, heittivät polttopulloja ja motittivat kokouspaikkoja ihmisketjuin. saivat kaupunkiin aikaan ulkonaliikkumiskiellon. Poliisi käytti pamppuja, kumiluoteja ja kyynelkaasua.

Pienen pohjoisen maan toimittajaa melkein pelotti, ja sanakirjasta piti katsoa selitys kaikkien yhtäkkiä hokemalle uudelle sanalle: curfew. Se oli ulkonaliikkumiskielto. Seattle oli ensimmäinen WTO-kokous, jossa epävirallinen ääni peittosi virallisen, kokouksen osia todella jouduttiin perumaan ja josta seuraavissakin kokouksissa eri puolilla maailmaa piti miettiä turvatoimet täysin uusiksi. Lisäksi kokouksen anti oli kuin laihialaisten kesäkeitto: vettä kukkalautasella.

Pienen pohjoisen
maan toimittajaa
melkein pelotti.

Ratkaisun yö 25.-26.6.2003

Heikki Vuorela,
kirjeenvaihtaja
2001-2003

- E**U:n maatalouspolitiikan ”välitarkistus” päätettiin keskiviikon ja torstain välisenä yönä 25.-26.6.2003. Näin se meni salin ulkopuolelta katsottuna. Aikataulun lainaukset ovat tekstiviesteistä, joita Suomen EU-edustuston lehdistöneuvos Mikael Carpelan lähetti toimittajille.
- Keskiviikkoamu klo 5. Ministeri Juha Korkeaoja lähtee kotoaan Kokemäeltä kohti Luxemburgia.
- Klo 14. Luxemburgissa. Ministeri on nokkaunilla, koska neuvottelut saattavat venyä myöhään yöhön.
- Klo 15. Maatalousministerien kokous alkaa.
- 17.05. ”Ministeri on yksin. Matti Hannula ja muut avustajat poistettiin salista heti alussa. Emme tiedä, mitä tapahtuu. Todennäköisesti Franz Fischler esittää ajatuksiaan ratkaisusta.
- 19.23. ”Fischler päästi ministerit ulos. Katsotaan, mihin ollaan päästy.”
- 19.28. ”Jatkavat klo 23. Katsotaan sisäisesti läpi ensin ja sitten pyrin saamaan tapaamisen aikaan.”
- 20.06. Ministeri tapaa toimittajat. Mitään paperia ei ole, mutta selvä pyrkimys ratkaisuun, hän arvioi.
- 23.00. Kokous jatkuu.
- 1.12. ”Tauko. Jatkuu klo 3.”
- 2.17. Ministeri tapaa MT:n ja STT:n toimittajat, jotka ovat jääneet kokouspaikalle yövyttämään. Mitään esitystä ei ole paperilla vielä. Sellaista odotetaan tauon jälkeen.
- 3.00. Kokouksen piti jatkua, mutta se viivästyy.
- 3.24. ”Jatkaisivat kyllä, mutta kun komissaari on kateissa.”
- 3.59 ”Löytyi, tekee kierrosta jäsenmaiden delegaatioissa. Nyt suomalaisten luona. Varmaan olemme viimeinen kohde.”
- 4.08 ”Rupeaa vahvasti tuntumaan siltä, että tässä mennään yhtä soittoa loppuun saakka. Nukkumisesta voi vain uneksia - ja niin moni tässä tekeekin.”
- 4.41 ”Jatkavat, puolitoista tuntia myöhässä.”
- 5.00 ”Kompromissiesitys jaetaan 20 minuutin kuluttua, nyt tauko.”
- 6.22 ”Hillitön kopiointi menossa pressisalissa.”
- 7.40 ”Ohi on. Hyväksytty määräenemmistöllä.”
- Torjuntavoitto, ministeri Korkeaoja määrittelee.
- Korkeaoja (kesk.) oli EU-kirjeenvaihtaja-aikani (2001-2003) neljäs maa- ja metsätalousministeri. Ne kolme muuta olivat Kalevi Hemilä (sit.), Raimo Tammilehto (sit.) ja Jari Koskinen (kok.).

Bryssel koostuu itse asiassa 19 kunnasta, joista yksi on Bryssel. Itse asuin keskellä Etterbeekiä, joten ilmoittauduin sen kunnantoimistoon, joka oli naapurikorttelissa. Sen jälkeen poliisin oli sikäläisen tavan mukaan määrä tarkistaa, että nimeni löytyy ovisummerilistasta.

Kaksi vuotta myöhemmin menin tekemään lähtöilmoituksen.

”Ette te täällä asu.”

”Kävin ilmoittautumassa x.x.2001.”

”Tosiaan, poliisi kävi ilmoittamassanne osoitteessa. Se ei ole Etterbeekissä.”

Asuin Kuninkaanpuiston ja 50-vuotisjuhlapuiston yhdistävällä rue Belliardilla. Joku taannoinen kuningas tykkäsi ratsastaa puistosta toiseen. Sitä haittasi, että kaupunkien rajalla piti olla aina pormestari kuningasta vastassa. Niinpä kuningas lunastutti kadun Brysselin kaupungille.

Ihan ymmärrettävää. Mutta minulle ei poliisi eikä kaupungintomisto ilmoittanut asiasta mitään. Sehän kuului nyt Brysselille. Jolle ei myöskään ilmoitettu. -hv

Millaista on olla töissä Brysselissä? Siinä on hyvät ja huonot puolensa: pomot ja kaverit ovat kaukana. -hv

”Takaan, että muutaman vuoden kuluttua puolustamme raivokkaasti tätä ratkaisua”, Ansa Norman Palmér Ruotsin tuottajien toimistosta ennusti, kun tukijärjestelmän mullistanut ”välitarkistus” oli päätetty 2003.

Siihen oli helppo yhtyä. Niin edunvalvonta menee, muuallakin kuin maataloudessa. -hv

EU-parlamentilla ei ennen ollut maataloudessa kuin vikisijän osa. Vikistä se koittikin, kun maatalouskomissaari Franz Fischler esitteli ehdotustaan ”välitarkistukseksi” 2003.

Fischler katsoi parhaaksi opettaa meille politiikan aakkosia. Hän varoitti intoutumasta liikaan arvosteluun:

”Muistakaa, että ratkaisun hyväksymisen jälkeen ette joudu vain selittämään sitä, vaan haluatte esittää sen suurena saavutuksenne.” -hv

Iso-Franz ja rautarouva FB

**Kaijaleena Runsten,
kirjeenvaihtaja
2003–2006**

Alppimaan edustajana komissaari Franz Fischler ymmärsi, kuinka paljon tuotanto-olot voivat vaihdella jäsenmaiden välillä. Se näkyi erityisen selvästi 141-neuvotteluissa syksyllä 2004. Komission vaihdos pitkittyi, kun Euroopan parlamentti halusi oikeuksiensa mukaisesti tentata kunnolla José Manuel Barroson sekä muut komissaariehdokkaat. Fischler ja kumppanit työskentelivät jo yliajalla, ja Iso-Franz olisi voinut helposti vetäistä maton täysin Juha Korkeaojan ja samalla suomalaisten viljelijöiden alta vetoamalla Maailman kauppajärjestön WTO:n säännöksiin tuotantoon sidotusta tuesta.

Sopimus kuitenkin syntyi – kalkkiviivoilla. Fischler poistui neuvottelupöydästä puolenyön tuntumassa ja lähti aamulla lentäen lomamatkalle Aasiaan puolison kanssa. Hänen kautensa komissaarina oli saatettu loppuun.

Maaseutupolitiikka aseena WTO:ssa

Sekä Fischler että hänen seuraajansa Mariann Fischer Boel reivasivat yhteistä maatalouspolitiikkaa, cappia, monimuotoista maaseutua suosivaan suuntaan, mikä on varmasti jatkossa Suomelle parempi linja kuin entinen isoja jäsenmaita täysin palveleva malli. Tämä puoli korostui WTO-pöydissä, joissa myös kumpaakin komissaaria sain seurata.

Vaikka Fischer Boelin liberalistista taustaa pelättiin Suomessa kovin, tämä osoittautui ennakkokäsityksiä ymmärtäväisemmäksi ja objektiivisemmaksi. WTO:ssa FB puolusti eurooppalaista maaseutua ja laadukkaita elintarvikkeita lähes protektionistisin sanakääntein.

Toisaalta sokerin sekä hedelmien ja vihannesten tuottajat saivat tuta myös rautarouvan vapaakauppaa kannattavan puolen. Molempia, pahasti vanhentuneita capin erityisosa rukattiin kovalla kädellä. Samalla ruotuun laitettiin uudet jäsenmaat. Komissaari sulki napakasti Puolan sokerineuvotteluissa ulos kahdenvälisistä neuvotteluista, kun maa yritti jästipäisesti vaatia liikoja.

Suomen onneksi sokerisäännöstöä taivutettiin tiukan, mutta rakentavan kotimaisen kampanjoinnin ansiosta astetta myönteisempään asentoon: jos FB olisi kuunnellut vain sokeriyhtiötä Daniscoa, johon

hänellä tiedettiin olevan läheiset suhteet, tuotanto ei olisi jatkunut Säkylässäkään. Latvialaiset menettivät viimeisenkin tehtaansa.

Asioista tiukasti, ihmisten kesken rennosti

Fischler oli komissaarina tiukka neuvottelukumppani, jolta ei herunut mitään ilmaiseksi ja jolla oli taipumus – yliopistomies kun on – opettaa etenkin meitä toimittajia aika ajoin. Jyhkeän ja vähän jäyhänkin olemuksen takaa pilkahteli kuitenkin hänen omintakeinen huumorinsa.

Rautarouva FB oli helpommin lähestyttävä. Hän piti yhteisiä pohjoismaisia arvoja tärkeämpänä kuin eriäviä linjauksia kauppa- ja maatalouspolitiikassa. Vaikka toimittajien ja politiikkojen tapaamisia leimaa usein joko nokittelu, pidättyväisyys tai teennäinen ystävällisyys, meihin Brysselin maataloustoimittajiin Mariann suhtautui melkein kuin omaan avustajakaartiinsa. Sama konstailemattomuus löytyy muuten myös Suomen komissaarista Olli Rehnistä.

Molemmat ”Äffät” ovat työroolistaan huolimatta mukavia, juurevia maaseudun ihmisiä. Koska Brysselissä työskenteli vuoden 2004 laajentumisen jälkeenkin vain reilu tusina maatalouteen erikoistuneita toimittajia, he vastailivat kysymyksiimme avuliaasti. Kumpikin komissaari saapui jopa väliin kanssamme lasilliselle viiniä tai olutta ja jutteli rennosti ilman tippaakaan pätemisen elkeitä.

Pommeja ja turvatarkastuksia

Eurooppa joutui New Yorkin kaksoistorni-iskujen jälkeen fundamentalististen terroristien seuraavaksi kohteeksi. Massiivisia turvatoimia kaihtaen EU lopetti ensin jäsenmaissa pidettävät huippukokoukset. Sitten Lontoon ja Madridin pommien seurauksena niin komission vuosikausia uusittuun pääarakennukseen kuin ministerineuvoston rakennukseen asennettiin mittavat turvatoimet, jotka vaikeuttivat kaikkien niissä asioivien päivittäistä työntekoa.

Surullisinta oli silti suoran väkivallan kohtaaminen. Niin suurimmissa WTO-kokouksissa kuin EU:n sokeriuudistuksessa mielenosoitukset menivät ”överiksi”. Toimittajana haluaisi ymmärtää mielenosoittajia ja tuoda heidän viestinsä oikeudenmukaisesti esiin. Mutta jos saa päällensä paukkupommeja tai jos hurjana vellovaa ja aseistautunutta väkijoukkoa ei voi edes lähestyä, tehtävä käy mahdottomaksi.

Susilähetystö tapasi komissaari Olli Rehnin talvella 2006.

Kumpikin komissaari saapui
jopa väliin kanssamme
lasilliselle viiniä tai olutta
ja jutteli rennosti ilman
tippaakaan pätemisen
elkeitä.

Korkeaaja osasi ottaa toimittajat

**Jouko Rönkkö,
kirjeenvaihtaja
2006 ja 2007**

Kaudelleni sattui kaksi maatalousministeriä, Juha Korkeaaja ja Sirkka-Liisa Anttila, molemmat keskustalaisia, molemmat rautaisia ammattilaisia. Molemmat olivat myös erinomaisissa väleissä maatalouskomissaari Mariann Fischer Boelin kanssa. Anttilasta sanottiin lisäksi, että hänellä oli maatalouskomissaarista hyvä ote.

Korkeaajalla oli joka tapauksessa hyvä ote kansainvälisistä toimittajista. Suomen puheenjohtajakaudella sen pääsi huomaamaan useitakin kertoja. Kauden alussa Korkeaaja tarjosi illalliset Brysseliin sijoittuneille maataloustoimittajille. Paikka oli joku eurokorttelin mainioista ravintoloista. Istuimme takapihalla. Ilta oli lämmin ja paikalla lähes kymmenen toimittajaa.

Korkeaaja aloitti esittelypuheensa hitaasti, hieman ajatuksiaan kokoillen, ja jännitin siinä vieressä, miten tässä kävisi. Vähitellen huomasin, että ”Korkin” välitön ja avoin puhetapa tehoi ulkomaisiin virkaveljiini erinomaisesti.

Espanjassa, Ranskassa tai Italiassa tällaiseen tyyliin ei totisesti oltu totuttu, mutta ehkä se siksi olikin niin tehokas. Loppuillasta toimittajat söivät Korkin kädestä. Sama arvostava suhtautuminen ”tehokkaisuuteen ja rehellisiin suomalaisiin” jatkui koko Suomen puheenjohtajakauden.

Viinit ja tuet sekaisin

Kun tulin Brysselin kirjeenvaihtajaksi vuoden 2006 alusta, en ollut kovin hyvin perehtynyt maatalouspolitiikkaan. Kotitoimituksessa en liioin ollut se, joka olisi ymmärtänyt eniten käytännön maataloudesta. Brysselin suomalaisten toimittajien joukossa riitti kuitenkin, että oli Maaseudun Tulevaisuuden toimittaja: asema niin maatalouden kuin maatalouspolitiikan ylimpänä asiantuntijana oli taattu. Maatalouspolitiikka on aivan liian monimutkainen asia, jotta toimittaja haluaisi siihen perehtyä. Perehtymiseen eivät liioin innosta kotimaan toimitukset, joista tilataan juttuja aivan muista aiheista.

Joskus suomalaisetkin toimittajat kuitenkin innostuivat. Niin kävi esimerkiksi silloin kun ohimennen tuli ilmi, että Suomi halusi nimensä viinintuottajien listaan. Komissio keräsi listan maista, joissa haluttiin viljellä viiniä. Listalle nimensä panneet pääsivät neuvottelemaan viininviljelyyn liittyvästä maatalouspolitiikasta, muun muassa tulossa olevasta viinireformista. Lisäksi muutama tila Ahvenanmaalla kokeili viininviljelyä tosissaan. Ilman Suomen nimeä viininviljelijänä heidän tuotteitaan ei saisi nimittää viiniksi. Kaikki siis puolsi viininviljelijäksi ilmoittautumista.

Asiaan perehtymättömät näkivät kuitenkin Suomen viininviljelyssä vain huvittavia piirteitä. Jotkut jopa päättelivät, ettei ole mitään järkeä siinä, että Suomi valittaa vaikeita viljelyolosuhteitaan samaan aikaan kuin pyrkii viininviljelymaaksi.

Olin paikalla Luxemburgissa pidetyssä maatalousneuvostossa, kun kaksi suomalaistoimittajaa, tyttöjä molemmat ja muuten kovan tason toimittajia, puristivat komissaari Fischer Boelilta lausunnon jonka mukaan, ”kyllähän se vähän huvittavalta vaikuttaa”. Lausunto syntyi vastauksena kysymykseen: ”Mutta eikö se ole vähän huvittavaa..?”

Suomessa hermostuttiin siitä, että meidän arktisia olojamme alettaisiin epäillä laajemminkin. Hakemus viinimaaksi vedettiin pois, eikä Suomesta siis tule koskaan viininviljelymaata, ei vaikka ilmasto kuinka lämpenisi.

Toimisto tyky-päivillä Ardenneilla syksyllä 2006.

”kyllähän se vähän
huvittavalta vaikuttaa”.

Komissaari lähti maitokapinan jälkeen

**Ilkka Luukkonen,
kirjeenvaihtaja
2008-2010**

Matka Brysselistä Luxemburgiin kestää normaalisti kaksi tuntia. Kesäkuun 22. päivänä 2009 matkaan kului kuusi tuntia, koska Euroopan maidontuottajat olivat katkaisseet moottoritien. Myös sivutiet olivat täynnä belgialaisten, ranskalaisten ja saksalaisten viljelijöiden traktoreita. Päivä oli tärkeä, koska EU:n maatalousministerit kokoontuivat Luxemburgiin pohtimaan, mitä maitomarkkinoille voitaisiin tehdä. Maidon hinta oli romahtanut. Britanniassa tuottaja sai maitolitrasta sen ollessa halvimmillaan vain yhdeksän senttiä, ja monissa manner-Euroopan maissakin alle kaksikymmentä senttiä. Mielenosoittajat vaativat, että EU tekee asialle jotain.

”Maanviljelijät ovat vihaisia”, sanoi traktorien tahallisen hidasta kulkua seurannut tienvarsikauppias. Kauppias itse ei kuitenkaan ollut vihainen. Suomessa liikenteen katkaiseminen olisi ollut lähes valtiorikos, mutta täällä se on osa yhteiskunnallista keskustelua. Tämä keskustelu jatkui Luxemburgissa ministerien kokousalueen pihalla. Autonrenkaat paloivat ja meteli oli kova. Paukkupommit pamahtelivat.

Lavalla pidettiin kovaäänisiä puheita. Irlantilaisten joukkojen johtaja huudatti omiaan. Hän lausui muutaman sanan vaikeaselkoisella englannilla, mihin väkijoukko vastasi huutamalla suoraa huutoa ja ojentamalla nyrkkiin puristetun käden suorana etuviistoon. Näytöstä jatkui muutaman minuutin, minkä jälkeen puhuja ja kieli vaihtuivat, mutta rituaali jatkui muuten samanlaisena.

Yhdessä traktorissa roikkui hirtettynä EU-komissaarin näköinen nukke. Tähän Mariann Fischer Boelinkaan huumorintaju tuskin venyisi. Komissaarin oli määrä tulla puhumaan väkijoukolle pian. Kaksi viikkoa aikaisemmin Fischer Boel oli puhunut mielenosoittajille Brysselissä. Siellä hän oli saanut niskaansa lasillisen maitoa, ja turvamiehet olivat vieneet hänet pois. ”Osa mielenosoittajista ei ollut juonut pelkästään maitoa”, komissaari totesi myöhemmin.

Nyt tilanne näytti vielä uhkaavammalta. Mellakkapoliisit joutuivat estämään mielenosoittajien pääsyn kokousrakennukseen. EU-tuottajia edustavan Copa-Cogecan pääsihteeri Pekka Pesonen soittikin pian Fischer Boelille, että komissaarin ei kannata astua ulos rakennuksesta.

Pesosen kasvot ja puku olivat kananmunan tahrimat. Hänen mukaansa asialla olivat EU:n maitoradikaalit, European Milk Board, jotka halusivat vain mellakoida, eivät etsiä maidon markkinatilanteeseen ratkaisua.

Kiintiöiden poistosta hankaluuksia

Maidon hinnan romahduksen yksi syy oli EU:n päätös luopua maitokiintiöistä. Kiintiöillä oli säädetty tuotannon määrää unionissa jo lähes 30 vuotta, mutta nyt niitä oli päätetty kasvattaa. Kiintiöistä on määrä luopua kokonaan vuoteen 2015 mennessä.

Kansantalouden perussääntöjä on, että kun tuotannon määrä lisääntyy, hinta laskee, ja sääntö näytti toteutuvan maitomarkkinoilla vuonna 2009. Komissio ei kuitenkaan halunnut palauttaa kiintiöitä. Komissio ajoi liberaalia talouspolitiikkaa, jonka yhtenä tavoitteena oli lisätä markkinoiden valtaa maataloussektorilla.

Fischer Boel varoitti maidontuottajille, että komissiolta ei kannata odottaa liikoja. Maidontuottajille kuitenkin luvattiin Luxemburgissa, että komissio maksaa lisää vientitukia maitojauheelle ja voille sekä lisää niiden interventio-ostoja. Interventio tarkoittaa, että maitoa ostetaan huonoina aikoina varastoon ja sitä myydään ulos, kun hinnat taas nousevat. Lisäksi EU laati erityisen 300 miljoonan euron maitopakettin, josta riittäisi vajaan tuhat euroa per EU-maitotila.

Maitokapinoiden merkittävin seuraus saattoikin olla se, että Fischer Boel luopui maatalouskomissaarin salkustaan vuoden 2009 EU-vaalien jälkeen. Hän oli sitoutunut maitokiintiöiden poistoon, ja koska se ainakin lyhyellä aikavälillä johti huonoon lopputulokseen, hän koki asemansa liian heikoksi. Komissaari ei itse tätä myöntänyt, vaan vetosi korkeaan ikäänsä (66).

Fischer Boelin seuraajaksi tuli romanialainen Dacian Ciolos. Häntä pidetään Ranskan ”omana miehenä”, joka ei halua antaa markkinoille yhtä paljon valtaa kuin edeltäjänsä.

Fischer Boel varoitti
maidontuottajille, että
komissiolta ei kannata
odottaa liikoja.

Uutta ja ihmeellistä – Capia uudistetaan ja europarlamentaarikoille lisätään valtaa

Ville Porkola
MT:n kirjeenvaihtaja
heinäkuusta 2010

Capin eli yhteisen maatalouspolitiikan uudistus alkoi heinäkuussa 2010 pidetyllä konferenssilla. Aloitin silloin myös kirjeenvaihtajan postini Brysselissä. Silloin en vielä tiennyt, kuinka iso kakku cappi onkaan. Edeltäjäni Ile, perehdyttäessään minua tuleviin tapahtumiin, vinkkasi, että ”tohon seminaariin kantsis varmaan mennä”.

Konferenssissa capin uudistus alkoi hahmottua kuin jäävuori. Aavistin, että pinnan alla piilee isompi osa kuin kykenee kuvittelemaankaan.

Samoilla tulilla, parin päivän aikana helteisessä Charlemagnessa tulivatkin sitten tutuiksi capin ohella Brysseliin sijoitetut maataloustoimittajat. Maatalouskomissaari Dacian Ciolos ja päätiedottajansa Roger Waite kertoivat meille hyvin perusteellisesti cap-suunnitelmasta. Jutustelu tuntui suorastaan tuttavalliselta.

Komissaari Ciolos kertoi cap- suunnitelmasta kuin rakenteilla olevasta tontista.

”Kaksi pilaria siihen tulee ja sitten olen ajatellut viherryttää...”

Mutta tontti on hoidettava hyvin ja pidettävä elävänä reunoja myöten...”

Ennen kaikkea toimittajakollegat hämmästelivät komissaarin tapaa esitellä suunnitelmaansa. Hän ei paukuttanut ”jumalansanaa”, vaan kertoi, että ”näin voisi olla hyvä” ja ”näin minä tekisin”. Tuntui, että etenkin keski- ja eteläeurooppalaisille kollegoille tällainen käytös komissaarismieheltä oli outoa. Heillä päin kun odotetaan, että ylhäältä pudotellaan tiukat ja varmat ohjeet.

Parlamentin valta kasvaa

Lissabonin sopimus oli tullut voimaan edellisenä talvena, joulukuun alusta. Siinä annettiin Euroopan parlamentille lisää valtaa. Tämä parlamentin vallan kasvu on cap- uudistuksen lisäksi toinen töissä selkeimmin näkynyt asia.

Lissabonin sopimus teki parlamentista neuvoston kanssa tasavertaisen. Yhteispäätösmenettelyä vahvistettiin ja laajennettiin ja melkein koko EU-lainsäädäntö kulkee parlamentin käsittelyn ja hyväksynnän kautta.

Parlamentti voi nyt vaikuttaa todella merkittävästi EU- lainsäädäntöön. Lehtereiltä näyttää myös siltä, että tämä sarka hoidetaan huolella. Europarlamentaarikot keskustelevat pitkään ja hartaasti saadakseen oman mielipiteensä ja ehkä myös oman maansa äänestäjiensä toiveet mukaan lainsäädäntöesityksiin.

Parlamentin vallan ja aseman kasvu näyttää tulleen yllätyksenä niin ministereille kuin ehkä europarlamentaarikoille itselleenkin.

Eniten kuitenkin parlamentin aseman kasvu näyttää yllättäneen toimittajakollegat. Takavuosina pidin yhteyttä ahkerasti suomalaisiin meppeihin, enkä kovin usein nähnyt parlamentissa muita toimittajia. Toki heitä kävi Strasbourgin istuntoviikkoja seuraamassa ja uutisoimassa siellä tehtäviä päätöksiä.

Edelleen käyn usein parlamentin täysistunnoissa. Niissä tapaan silloin tällöin suomalaisen toimittajan. Parlamentin valiokunnissa sen sijaan en ole tavannut suomalaista kollegaa vielä koskaan, ulkomaalaisen maataloustoimittajan toki usein maatalousvaliokunnassa.

Parlamentin vallan ja aseman kasvu näyttää tulleen yllätyksenä niin ministereille kuin ehkä europarlamentaarikoille itselleenkin.

© Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
© Pellervo-Seura ry
© Svenska Lantbruksproducenternas Centraförbund SLC r.f.

Ulkoasu: Minna Aho/Pellervo-Seura

Kuvat: Jaana Kankaanpää/Maaseudun Tulevaisuus, MTK, Pellervo-Seura, SLC,
kirjoittajat, Topi Pakarinen

Kirjapaino Uusimaa 2011

ISBN-978-952-5276-30-5

